

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četr-
tletno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrť stranť
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

1. december -

zmagoslavni praznik slovenskega naroda na severni meji.

Dne 1. decembra vsi v Maribor! —
Proslavili bomo dva dogodka, ki sta
zgodovinskega pomena za slovenski
narod: desetletnico obstoja naše na-
rodne države in desetletnico zavzet-
ja Maribora, ponosne prestolice naše
štajerske oblasti.

Rojaki, deset let imamo narodno
državo, deset let sami vodimo svojo
usodo, deset let se blestijo slovenski
napisi po belih cestah naših mest,
trgov in vasi, deset let je slovenščina
državni jezik in Slovenci državni na-
rod, proslavimo ta dogodek in daj-
mo duška svojemu odkritemu vese-
lju dne 1. decembra v Mariboru in
pokažimo vsemu svetu, da hočemo
čuvati te dobrine proti vsem sovra-
gom.

Desetletnica svojega osvobojenja
pa obhaja tudi prestolica naše zele-

ne spodnještajerske oblasti, desetlet-
nico tistega imenitnega dogodka, ko
je Maribor snel s svojega lica vsilje-
no nemško krinko in razodel vsemu
svetu svoj slovenski in jugoslovani-
ski obraz. Z Mariborom pa bodo sla-
vili svojo zmago tisti junaški borci,
ki so z generalom Maistrom in orlov-
skim prvakom nepozabnim dr. Karl
Verstovškom na čelu, odrešili drav-
sko prestolico in s tem dejanjem kro-
nali narodno delo naših neumornih
mladenk in žen ter neizmerno krvo-
prelitje naših mladeničev in mož po
galiških in soških frontah.

Zato Slovenci in Slovenke marib.
oblasti, dne 1. decembra vsi v Mari-
bor! Naj ve ves svet, da stojimo za
svojo domovino vsi kot en mož na
straži!

Zasedanje mariborske oblasne skupščine.

II. del.

OBLASTNI PRORAČUN ZA LETO 1929.

V zadnjem »Gospodarju« smo na-
vedli s številkami natančno, koliko
koristnega in potrebnega je izvršil
oblastni odbor v letu 1928. Zadnjič
označene denarne svote so se pora-
bile za: vzdrževanje starih ter grad-
bo novih cest, mostov, za vodovode,
zobljšanja pri kmetijstvu, za povzdi-
go vseh panog živinoreje in osnova-
nje kmetijskih nadaljevalnih šol, za
podporo šolam in za zobljšanje zdra-
vstvenih razmer v obširni maribor-
ski oblasti. Izdani denar se je pora-
bil izključno za javne naprave, od
katerih ima korist naše dobro kmet-
sko ljudstvo.

Izdatki in dohodki proračuna za le- to 1929.

Proračun izkazuje sledeče izdatke,
oziroma potrebščine: vrhovna obla-
stna uprava 1,060.000 Din, pokojnine
in podpore 346.500 Din, osrednji urad
5,308.533 Din, javna dela 9,392.453 D,
kmetijstvo 6,172.329 Din, zdravstvo
17,148.931 Din. socialno skrbstvo

1,528.000 Din, kmetijsko nadaljeval-
no šolstvo 428.900 Din, šola in pro-
sveta 954.000, obrt, trgovina in indu-
strija 796.000 Din, oblastna imovina
16,114.720 Din, oblastni dolgovi
3,500.000 Din, razni izdatki 1,131.203
Din. Redne in izredne potrebščine
(izdatki) skupaj 63,881.569 Din.

Dohodki znašajo: državni prispev-
ki 11,037.043 Din, oblastna imovina
in oblastni zavodi 25,593.526 D, dav-
ki, takse in doklade 24,986.000 Din,
razni dohodki 2,720.000 Din, redno in
izredno pokritje (dohodki) skupaj
64,336.569 Din.

Treba pred vsem poudariti, da se
je dosegla za enkrat državna podpo-
ra oblasti v znesku 11,037.043 Din.
Dohodki oblasne imovine in oblas-
nih zavodov so proračunani na Din
25,593.526. Tu so vpoštevani zlasti
dohodki kmetijskih šol in zavodov
v znesku 656.820 Din, lastni dohodki
bolnic in zdravstvenih zavodov v
znesku 7,591.986 Din, prejemki zdra-
vilišč in sicer v Rogaški Slatini z
zneskom 15,811.700 Din ter v Dobrni
v znesku 1,518.020 Din ter končno

najemnina za oblastno poslopje in
zemljišče v Prelogu v znesku 15.000
Din. Skupni dohodki oblasnih za-
vodov so proračunani z zneskom D
25,593.526.

V predlogu proračuna dohodkov
so navedene poleg davščin in taks,
ki so se pobirale že v smislu prora-
čuna za leto 1928, tudi še davščine in
doklade, ko so uvedene na novo.

Nové takse in davščine.

Na novo je uvedena oblastna tak-
sa na prireditve javnih plesov ter
zabav, ki jo bodo pobirala za oblast
okrajna glavarstva. Nadalje so pod-
vržena oblastni taksi motorna vozi-
la in osebni, posebno razkošno opre-
mljeni avtomobili. Oproščene so te
takse motorne brizgalnice, reševalni
avtomobili, avtomobili dobrodelnih
ustanov, traktorjev v poljedelske
svrhe itd. Predvidene so znatne olaj-
šave za avtoomnibuse, ki služijo v
javne prometne svrhe, nadalje so
predvidene olajšave za tovarne av-
tomobile in avtotakse onih oseb, ki
z njimi lastnorčno upravljajo in je
to njih stalen poklic. Predvideva se
tudi možnost četrťletnega plačeva-
nja. Podana je možnost odpisa od-
nosno povračila že plačane oblasne
davščine, ako prestane med letom
dolžnost plačevanja. Pri odmeri taks
na motorna vozila se je oziral prora-
čun pred vsem na dejstvo, da kvari-
jo ta vozila ceste, katere mora vzdr-
ževati oblastni odbor in je obdačba
motornih vozil na mestu in se da z
vso pravico zagovarjati.

Oblastna davščina je naložena na
uporabo električnega toka, kakor je
bilo to že v letu 1928. Povišane so
edino postavke napram sedaj velja-
joči uredbi v petkratnem iznosu.

Nova je tudi davščina na zaposli-
tev inozemskih delavcev, ki jo bodo
plačevali oni službodajalci, ki zapos-
lujejo inozemske delovne moči. Po-
biranje te davščine bo zelo enostav-
no in brez vsakih stroškov za oblast,
ker se naslanja davčna osnova po-
vsem na uslužbenski davek. Davčno
osnovo namreč tvori isti znesek, ki
služi za odmero uslužbenskega dav-
ka. Od tega zneska se plača štiriod-
stotna, odnosno pri denarnih zavo-
dih osem odstotna davščina. Tozade-
vna odmerna podlaga, to je zaslužek
teh uslužbencev, znaša po poročilih,
ki jih je oblastni odbor prejel od dav-
čnih uradov, približno 17,000.000 Din
letno ali 1,416.000 Din mesečno. Gla-
som tozadevnih podatkov je v mari-
borski oblasti zaposlenih okoli 1300

nozemcev, od tega 780 takih, za katere se mora plačevati oblastna davčina.

Denarne zavode, t. j. delniške družbe, bode zadela 100odstotna oblastna doklada k drž. taksi na kupone in dividende ter 200odstotna doklada k drž. taksi na tekoče račune, ki naša 20 Din letno za vsak tekoči račun. Omenjamo, da zadruga ne plačujejo drž. takse na tekoče račune, la ne izplačujejo dividend in tantiem in da torej tudi ne bodo plačevale oblastne doklade. Obremenitev oblastno doklado nikakor ne bode adela prehudo, ker niso tangirani določnejši sloji.

Na potroške v hotelih, gostilnah itd. pobira država posebno takso v irajih z več nego 2000 prebivalci, ki e od finančne uprave sporazumno i gostilničarjem pavšalira, večinoma o zunanjih obratnih znakih. Državla davščina znaša v mariborski obasti okoli 650.000 Din letno. K temu amerava oblast pobirati 50odstotno loklado, kar bo dalo okoli 340.000 D.

Nova je tudi 100odstotna oblastna doklada k drž. taksi na stalne reklame in časopisne oglase. Omeniti bi ilo, da reklame, ki jih imajo trgovci i obrtniki v svojih lokalih ali izbžbenih oknih, ne podlegajo drž. taksu in radi tega tudi ne oblastni dokladi.

Doklade k drž. taksi na kinematografske vstopnice, k drž. taksi na ovske karte, k drž. trošarini na alkoholne tekočine so ostale napram proračunu za leto 1928 neizpremenjene, edino s to izjemo, da sme oblastni odbor od slučaja do slučaja proščati te doklade predvajanja kulturnih filmov.

Dosedanja oblastna doklada k drž. trošarini na vino se spremeni v oblastno naklado na vino v tem smislu, da se naj plača na fina vina 10 D na litera, na navadna vina pa 50 para odnosno od vinskega mošta 30 para na litera. To povišanje je bilo predsem utemeljeno v tem, da se doseže približna enakomernost obdačve s osednimi oblastmi.

Sedanje stanje oblastnih financ je liktiralo tudi uvedbo 50odstotne oblastne doklade k sledečim oblikam neposrednega drž. davka in sicer:

1. K drž. davku na dohodek podjetij, obratov in poklicev (obča priobnina). V razumevanju težkega položaja obrtništva je predvideno, la se mali obrtniki te doklade popolnoma oproste.

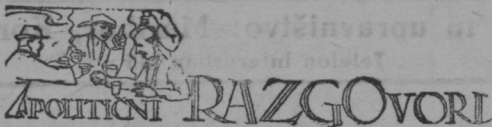
2. Oblastna doklada k drž. davku na rente se sme v smislu zakonskega ločila pobirati le v onih slučajih, kjer mora davčni zavezanec ta davek neposredno odvajati finančni upravi.

3. Oblastna doklada k drž. davku na podjetja, zavezanih javnemu polaganju računov, je predvidena tudi e v proračunu za leto 1928.

4. Na novo je predvidena tudi oblastna doklada k drž. davku na dohodek od nesamostalnega dela in poklicev (uslužbenski davek). K temu bi bilo omeniti, da bo ta oblastna

doklada zadela le one osebe, ki imajo kot samci preko 4000 Din mesečnega, odnosno 960 Din tedenskega dohodka.

Zgoraj navedeni proračun je bil sprejet. Iz označenih postavk je razvidno, da nove oblastne takse in dav-

Možje so gledali, kako je orožnik gnal divjega lovca, ki je zanjke nastavljal. Govorili so najpreje o lovu, nato pa je gospodar zasukal pogovor na drugo smer:

»Zadnjič pa sem videl nekega drugega divjega lovca, ki je tudi prišel nastavljat zanjke v naše kraje, da bi lovil — naš denar.«

»Koga si videl?« so vpraševali možje.

»Videl sem nekega radičevca, ki je imel sestanek z nekaterimi svojimi ljudmi, kjer so sklenili, da bodo za naprej skušali vsaj na ta način spraviti kmeta v svoje roke, da bi v sedanjem težkem položaju, ko se kmet zadolžuje, ustanovili svoje politično pobarvane posojilnice. V te posojilnice bi se naj vlagal denar naših ljudi, oni bi ga pa posojali svojim in takim, ki jih na ta način hočejo spraviti v odvisnost od svoje politične stranke.«

»Naj delajo, kakor hočejo! To je vendar prosto vsakemu, kje vlaga svoj denar«, je ugovarjal načelnik domače hranilnice.

»Dragi moj, ti sam veš, kako so ho dili in še hodijo k tebi vlagatelji v bivšo Slavensko banko in te prosijo, če bi ne hotela domača hranilnica prevzeti dotične vloge za polovico ali vsaj za četrtino vrednosti. Ti jim pametno odgovarjaš, da naj gredo ljudje tja kjer so — zaupali. Nalaganje denarja v posojilnice in druge denarne zavode je stvar zaupanja. Nekateri pa gledajo le na najvišje obresti, drugi le na kričavo reklamo, tretji le na to, v kaki hiši je zavod itd. Malokateri pa povdarijo vse razloge, ki prinašajo zaupanje. Slavenska banka je v vsakem mestu zidala palače, vse je tja drlo. Domače denarne zavode pa so ljudje prezirali. Tako jim po pravici govoriš! Sledila je polemija, sledilo je razočaranje vlagateljev.«

»Ta šola bo menda vendar le izučila Slovence«, je pritrdil načelnik hranilnice. Pri tem bi jaz pripomnil nekaj drugega, namreč to, da se mi nikakor ne zdi prav, ako je kak denaren zavod banka, pa nosi naslov posojilnica. Takole je bilo z neko posojilnico, ki se je pred leti izpremenila v delniško družbo, ali je ohranila svoje prejšnje ime. Ta posojilnica je dodala le dve črki d. d., to je delniška družba. Ljudje tudi ne znajo ločiti dobro med posojilnico z omejeno in neomejeno zavezo. O tem je pisal zadnji »Slovenski Gospodar«.

ščine ne bodo zadele kmetskega človeka, ampak bogatine, velepodjetja in zabavne prireditve, katere si lahko privoščijo le najbolj bogati. Dobiček iz oblastnega proračuna za leto 1929 bodo imeli pomoči, poduka ter zboljšanja razmer prepotrebni revnejši sloji.

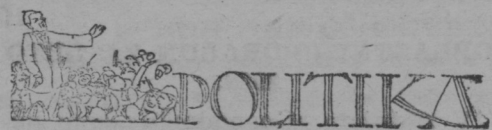
Potem je tudi treba to-le upoštevati, da oni zavodi, ki jamčijo z neomejeno zavezo, so najbolj varni in čim večji so, tem bolj so varni. Posojilnice z omejeno zavezo pa so že bolj podobne bankam kakor pravim posojilnicam.«

»Imaš prav«, je odgovarjal gospodar. »Treba je ljudem v tem oziru pouka. Treba je, da se ljudi podučijo o vsem potrebnem glede nalaganja denarja. Naše posojilnice in hranilnice imajo v tej stvari zelo važno nalogo. Nekaj pa naše posojilnice in pravzaprav mi sami vse premalo pazimo in sicer na to, da bi smotreno zbirali vloge, jih skušali pomnožiti, na drugi strani pa z zbranim denarjem zopet pomagati svojim s posojili. Veliko našega denarja se razgubi na vse strani. Mi nočemo nikomur škodovati, hočemo pa v prvi vrsti biti svojim na pomoč in oporo. V naše denarne zavode — naš denar! To geslo proglašajo drugi in se ga vestno držijo. To geslo sprejemajo tudi naši ljudje in se ga bodo držali!«

»Prav bi bilo, če bi politika bila iz gospodarstva popolnoma izključena«, je povdaril načelnik, »kar mi pri naših posojilnicah tudi delamo!«

»Prav je tako«, je povdaril gospodar. »Naši stranki tega ni treba praviti, ker se je tega vedno držala. Te besede so potrebni oni, ki proglašajo na vse konce bojkot, samo na — naš denar ne!«

»Na mojega že, ko ga nič nimam«, je prekinil razgovor šaljivec.

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj in kraljica zopet doma. Te dni sta se vrnila iz Pariza kralj Aleksander in kraljica Marija. V Parizu je imel kralj važne politične razgovore z vsemi vodilnimi francoskimi državniki.

Državni proračun je gotov. Nobe-no leto tako zgodaj kakor letos se je pripravil drž. proračun, ki je za nekaj višji kot je bil lanski. Da pa je proračun višji, je vzrok to, da bo država skušala iz svojih podjetij dobiti več dohodkov, zato je vstavila tudi višje izdatke za razna ministrstva. O proračunu samem še izpregovorimo.

Država hoče plačati, kar je dolžna. Morda je eno največjih nezadovoljstev v naši državi ravno v tem, da država ni izvrševala svojih obveznosti. Bil je že tako, da skoro nihče ni zaupal državi. Spomladaj je bilo že

vse pripravljeno, da država vse te svoje dolgovne poplača, tako upokojencem kakor invalidom, ali tudi ostalim, kar jim je dolžna. Znan pa je nastop Radiča in Pribičevića, ki sta s svojo neparlamentarno opozicijo preprečila, da država že spomladi ni dobila posojila, da bi tudi ta vprašanja že uredila. Po krivdi opozicije se je vsa stvar preložila na jesen. Zdaj je vneseno v proračun nad eno milijardo dinarjev za izplačilo vseh teh zaostankov in za ureditev pokojnine in invalidnine. Treba je bilo vlade dr. Korošca, da se je to uredilo.

Položaj v vladini večini. Da je v Jugoslaviji danes red in mir, je pred vsem zasloga dr. Korošca, ki je za svojo vladu znal ustvariti trdno večino. Ne manjka pa seveda tudi v tej večini dogodkov, ki na videz kažejo, kakor da bi bil v vladini večini razdor. Tako sta prišli dejansko malo navskriž radikalna in muslimanska stranka zaradi občinskih volitev v Hercegovini in Bosni, posebno v Sarajevu. Pribičević je zaradi tega spora takoj napovedal, da Spaho izstopi iz vlade. Pribičević je bil slab prerok. Spaho je ostal v vladi. — Med radikalnim glavnim odborom in radikalnim poslanskim klubom razmerje ni razčiščeno. Spor se je ponovno pojavil v Nišu, kjer sta se skupini precej trdo spoprijeli. Minister Cvetković je s svojim nastopom povzročil javen odpor glavnega odbora zoper sebe. Preteklo nedeljo so se na javnem shodu precej sporekli. Toda tudi ta stvar nima večjih političnih posledic. — Ker od drugih strani ni upati, da bi se zrušila vladina večina, upajo, da jo bo Davidović. Toda tudi v tem računu se bodo zaračunali opozicijski, ker delajo račun brez krčmarja.

Med Pribičevićem in Mačkom ni več prijateljstva. Maček uvideva, da je Pribičević igral dvolično vlogo in da niti malo ni resno mislil na dobro bit hrvaškega naroda, ampak le na svoj političen vpliv, ki bi ga sicer že čisto izgubil, ako ne bi sedaj Hrvate do skrajnosti hujskal. Na drugi strani pa Savčić — njegov zaupnik — hoče stike z vlado. Vse to Mačku ni prav prav. Zato se bliža konec tega prijateljstva.

Jugoslovanski klub se je na novo konstituiral. Za načelnika je izvoljen dr. Anton Korošec, ministrski predsednik, za podpredsednika pa dr. Josip Hohnjec.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini — sam! Dosedaj so v Italiji imeli poleg skupščine, ki itak že ni bila nič drugega kakor fašističen političen odbor, še poseben senat, ki je tudi imel zakonodajno pravico. Na zahtevo Mussolinija se je sedaj še senat odrekel vsem svojim pravicam in jih prepustil fašističnemu narodnemu svetu. Tako je Mussolini dospel do popolne oblasti. Izpodnesti mu je samo še kralja, kar ima itak v načrtu, in potem bo sam — gospodar Italije.

Kako vlada Maniu na Rumunskem? Maniu je začel z močno roko. Odredil je vsesplošno varčevanje v državni upravi. Pripravlja nove pogodbe s sosednimi in drugimi državami, za doma pa ima vse polno načrtov za ureditev kmetijskega vprašanja. V Rumuniji je kmet pravzaprav še popolen tlačan. Maniu je v dobrem prijateljstvu z Anglijo, seve ga to prijateljstvo stane — petrolejske vrelece, ki jih najbrže dobijo Angleži v svoje roke. V zunanjem svetu ima zaslombo. Doma pa ima za seboj široke mase ljudstva, toda bogati, vplivni in mogočni so — zoper njega. Težko, če bo svoje načrte mogel uresničiti!

Avstrija hoče v Nemčijo! To je že stara stvar. Novo je le to, da zdaj ne govori več o tem, ampak že kar dela na to! Kakor že ima vsepolno popolnoma enakih uredb kakor v Nemčiji v veljavi, tako hoče sedaj tudi izvesti posamezne organizacije samouprav ne le po vzorcu Nemčije, ampak že skupno z Nemčijo. Tako so pretekli teden ustanovili na Dunaju zvezo nemških mest. V tej zvezi so nemška in avstrijska mesta. Pripravlja se še zveza pokrajin. In tako bo Avstrija naenkrat — del Nemčije, da Evropa tega skoro ne bo opazila.

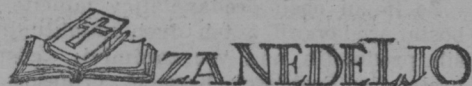
Nemška armada je velika! Nemčija bi pravzaprav ne smela imeti redne vojske. Na videz je res nima. Pač pa ima strelske družine mladih in veteranska društva starih vojakov. Na ta način ima Nemčija vsaj toliko vojaštva kakor Francija. Tudi vojno brodovje delajo. Sicer so socialisti napravili velik upor proti temu, ali to je bilo le radi lepšega. Sedaj se ra-

vno pod njihovim vodstvom Nemčija zelo oborožuje.

Francoska ima močno vladu, ker ima močnega človeka, ki jo vlada, in to je Poincaré. Nova vlada je kljub odporu socialistov dosegla zaupnico in se je podala na delo. Napram katoliški Cerkvi bode sedanja vlada pravičnejša in bo zopet upostavila zvezo z njo. — Za nas in za katoličane vse Evrope je to zelo vesel dogodek!

Anglija ne ve, kam bil Angleška je na eni strani vezana na Francijo, kar ji v Nemčiji ne prinaša prijateljstva, na drugi strani pa je za njo zelo važno, da bi si bila z Nemčijo dobra. In to posebno zaradi tega, da se prepreči kaka zveza med Nemčijo in Rusijo. Angleški politiki so pretekli teden skušali to razmerje med Angleško in Nemčijo izboljšati. Toda Nemci samo na besede niso dosti dali. Angleška pa sicer ničesar popustiti ni mogla. V bližnji prihodnosti pa se bo to razmerje že začelo izčiščevati.

Evropa proti Rusiji! Da Angleška in tudi Francija hočeta ustvariti nekako evropsko fronto proti Rusiji, je znano. Sedaj je v tem nekaj novega. Vse obmejne države je obiskal francoski general Lerond, ki se točasno nahaja v Rumuniji. Tam dela na to, da bi se uredil spor z Madžarsko, za kar bi potem Rumunija dobila denar. V to zvezo bi na ta način vstopila tudi Madžarska. Poljska je itak že zraven, dasi ima sama velike težave z Ukrajinci. Češka in Jugoslavija pri tej zvezi ne bosta sodelovali, ampak skušali ohraniti Srednji Evropi mir. Upamo, da se jima bode to popolnoma posrečilo.

Se lahko veseliš sadov?

Nič kaj prijetno ni sedaj v naravi. Dnevi so kratki, megleni in pust, odcvetajo zadnje cvetlice, listje na drevju postaja vedno bolj rumeno in polagoma odpada. Človeku prihajajo pri tem pogledu nehote otožne in žalostne misli, zato ne hodiš nič kaj rad ven v naravo, veliko rajše hodiš po polnih žitnicah, shrambah in kletih ter gledaš ves vesel in zadovoljen sadove celoletnega dela, truda in znoja.

Le glej te sadove svojega dela, le veseli se jih, saj si zaslužil to veselje! A poslušaj pri tem tudi resno besedo! Ko gledaš sadove iz svojih njiv in vinogradov, poglej tudi v njivo svojega srca in poglej, če je zrastle kaj sadov tudi na tej njivi. Kakor je za tvoje njive zunaj zopet preteklo eno celo, tako sedaj za njivo tvojega srca doteka zopet eno cerkveno leto. Celoto leto je sejal nebeški sejalec v to njivo svoja semena, jih je sejal, ko je govoril čisto tiho tvoji duši s svetimi navdihi. Kakor so sijali na tvojo njivo zunaj topli solnčni žarki

in ji dajali rodovitnost, tako so sijali ob velikih cerkvenih praznikih v tvojo dušo od božjega solnca žarki gorke navdušenosti in svete ljubezni za vse dobro. In je radala pri molitvi, pri službi božji, pri sv. zakramentih v tvojo dušo nebeška rosa, ki je hotela dati tvoji duši veselo rast.

In kaj je zrastle v tvoji duši iz teh božjih semen, žarkov in rose? Ko je sejal pred 1900 leti sv. apostol Pavel semena krščanske vere v srca ljudi, je pisal kristjanom v Kolosi, ki se od njega prejeli krščansko vero, ganljivo pismo. Pisal jim je: »Bratje, ne nehamo moliti in prositi za vas, da bi bili napolnjeni s poznanjem božje volje, da bi spodobno živeli, Bogu v vsem prijetni, rodovitni v vsakem dobrem delu, zahvaljujoč Boga Očeta, ki nas je storil vredne, udeležiti se dedščine svetih v svetlobi, ki nas je rešil oblasti teme in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina.« Dobro si poglej in skrbno prečitaj to pismo! V njem so naštetih sadovi, ki naj bi rastle in zoreli v vsaki krščanski duši. Vsako leto zadnje nedelje pred adventom čita Cerkev svojim vernikom to pismo. To naj bi bilo za nas resno in veliko izpraševanje vesti, kako je za našo dušo preteklo cerkveno leto, ali je imela božja beseda in božja milost kaj vpliva na

nas, ali je kaj njunih sadov v naši duši.

Da, ali rastejo in zorijo ti sadovi božje besede in milosti v tvoji duši? To je veliko in važno vprašanje za tebe. Evangelij zadnje nedelje v cerkvenem letu govori o koncu sveta, kako bo otemnelo solnce, kako bodo padale zvezde z neba, kako se bo podrl in porušil ves svet. Čaka to ves svet, a doživi vsak človek svoj konec sveta. Pride za tebe trenutek, ko se bodo začele temniti tvoje oči in se bo vse okoli tebe začelo pogrezati v neprodno temo, ko se bo vse okoli tebe začelo rušiti in podirati, pride trenutek, ko za tebe ne bo imelo nobene veljave več, kar je zrastle na tvojih njivah, ne vsi sadovi tvojega dela in truda, ko bodo imeli za tebe le še veljavo sadovi, ki so zrastle v njivi tvoje duše, sadovi pravega krščanskega mišljenja in življenja.

Kedaj pride ta trenutek? Pogled se enkrat resno v ogledalu! Ali ni že tvoja glava s svojimi sivimi lasmi in tvoja sklonjena postava podoba jesenske narave, ki umira? Potem veš — da ta trenutek ne more biti več daleč! Morebiti za tebe pa še dolgo ni jesen življenja. A kljub temu je lahko ta trenutek blizu tudi za tebe. V Švici je pred nekaj desetletji živel star kapucinski pater, ki je videl menda več, kakor navadni ljudje. V gostilni, ki je bila blizu njegovega samostana, je zbolel gostilničarjev sin. Neke nedelje popoldne stopi stari redovnik v bolniško sobo. Fantu se je ravno ta dan zboljšalo, sedel je v naslonjaču, prijatelji so ga vsi veselili obiskali, pili so na njegovo zdravje, kupice so še stale na mizi. Redovnik prijazno pozdravi mladega bolnika, nato ga pa z vso resnostjo opomni, da naj opravi sv. spoved. Po kratkem obotavljanju fant stori to, duhovnik mu podeli še sv. Rešnje Telo in sv. poslednje olje in ko opravlja zadnje molitve, je mlad bolnik v naslonjaču mrtev...

Ko bo tudi za tebe prišel ta trenutek, bo nebeški sejavec, ki je vse tvoje življenje sejal v njivo tvoje duše svoja semena, pogledal, kaj je v tvoji duši iz teh semen zrastle. Smo kakor drevo, na katerem je bilo samo listje, nič pa sadu, je Kristus preklel. Ali naj bi bila to tudi usoda tvoje nerodovitne duše?

★

Tako je prav! Fantje, dekleta posnemajte! Pretekli teden so imeli v Ljubljani veliko zborovanje katoliški dijaki, ki so z nami istega mišljenja in ki jih je že nad poldrug tisoč. Na tem zborovanju so med drugim tudi napovedali neizprosno boj kot tistim trgovinam in trafikam, v katerih prodajajo ono umazano berilo, ki so ga začeli v zadnjih časih iz tujine širiti po naših krajih. Fantje, dekleta, pristopite k temu bojkotu tudi vi! Noga zavednega fanta, noga nežno čutečega dekleta naj ne prestopi praga trgovine, v katerih si upajo prodajati to blato! Tako zahteva vaša čast!

Kdo ve, če tega moža enkrat še ne bote potrebovali! Na Nemškem v mestu Köln, se je peljal neke nedelje popoldne po električni železnici frančiškan. Na neki postaji je vstopil tudi neki pijan mož. Ko je zagledal frančiškana, je kar podivjal in ga začel obkladati z najgršimi primki. Naposled je bilo to tudi sprevodniku preveč, zato je stopil k pijancu in mu rekel: »Nehajte vendar, ne veste, če tega moža enkrat ne bote potrebovali.« To besedo bi bilo treba povedati tudi marsikateremu med nami!

Junak ljubezni do bližnjega. Misionar Niko iz Pariza je pred mnogimi leti napravil obljubo, da hoče posvetiti svoje življenje skrbi za gobavce. Kmalu se mu je ponudila prilika in je šel na Fidži-otoke, kjer nesrečni gobavci stanujejo v več barakah. Z 10 drugimi duhovniki je začel Ni-

ko delovati med temi nesrečneži. Po več kot 10letnem delovanju se je lotila grozna bolezen tudi njega in je pred nekaterimi mesci umrl v groznih bolečinah. Kake krasne sadove rodi Kristusova vera še tudi sedaj!

Iščem mater. Komunističen list na Ruskem je prinesel sledeči oglas: »Iščem svojo mater. Bil sem star 12 let, ko sem zapustil hišo. Komaj se spominjam, zakaj se je to zgodilo. Hodil sem iz mesta v mesto, stanoval sem v otroških zavetiščih in sem čisto pozabil na svojo preteklost. Sedaj delam v tovarni »Nogin«. Zelo rad bi zvedel kaj o svoji materi. Kako lepo bi bilo, ko bi mati skrbela za mene tavajočega skozi življenje. Če jo kje srečate, povejte ji, da dela njen sin v tovarni »Nogin«, postaja Novaja Vičugo. Mihael Černešov.« Žalostna slika, kako propade družina, v kateri ni več vere!

Poročila SLS.

Shod SLS v Libeličah na Koroškem se bo vršil v nedeljo, dne 25. novembra po službi božji ob 10. uri popoldne v prostorih gostilne Rink. Na zborovanju bo poročal g. poslanec Andrej Bedjanič.

Vabilo k predavanju Županske zveze v Mariboru.

Županska zveza priredi v Mariboru ob priliki proslave našega osvobojenja dne 1. decembra 1928 ob treh popoldne v dvorani **Zadružne gospodarske banke** javno predavanje s sledečim sporedom:

1. Profesor, prelat dr. Frančišek Kovačič: **Zgodovinske črtice iz časa našega osvobojenja.**
2. Dr. Josip Leskovar: **Pomen naših samoupravnih edinic.**

Že imeni obeh predavateljev jamčite, da bosta predavanji o teh dveh najaktualnejših predmetih nad vse zanimivi: gospod prelat dr. Frančišek Kovačič, profesor bogoslovja in naš najodličnejši zgodovinar, ter gospod dr. Josip Leskovar, predsednik naše najvišje samoupravne edinice, oblastne skupščine in oblastnega odbora, ter dolgoletni župan mesta Maribor in gerent okrajnega zastopa mariborskega!

Zato naj predvsem gg. župani in občinski odborniki ne zamudijo tega predavanja. Vabljeni so pa tudi vsi drugi udeleženci proslave, da se udeležijo predavanja, ki ga bo nudila ob tej priliki Županska zveza. Na ta način se bo čas lepo izpolnil. Obe predavanji ne bosta trajali dolgo, da bodo odhajajoči potem še lahko prišli na vlak, ostali pa se udeležili poznejšega sporeda proslave.

Udeležite se predavanja in pripeljite seboj tudi svoje prijatelje in znance!

Strokovni zdravnik za ženske bolezni in porode dr. Benjamin Ipavc v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 3. do 4. ure. 1340

Dr. F. Kolterer, zdraviliški zdravnik, ordinira tudi preko zime v Rogiški Slatini (Ljubljanski dom). Ordinacije in pregledi na rentgenove žarke (pregledi na elektriko) dnevno od 9. do 12. ure popoldne, razven ob nedeljah in praznikih. 1370

Navodila za proslavo 1. decembra.

Izkaznice za znižano vožnjo po železnica v Maribor.

Izkaznice za četrtinsko vožnjo se bodo poslale vsem županstvom in društvom v zahtevanem številu. Kdor jih želi, naj se tam prijavi. Društva, ki bi izkaznic morebiti ne dobila — ali pomotoma, ali ker niso znana — jih naj takoj zahtevajo od pripravljalnega odbora v Mariboru, Maistrova ulica 17-I. Izkaznice veljajo od vštete 23. novembra do vštete 3. decembra 1928. Na vsaki izkaznici mora biti zapisano ime in priimek udeleženca, društva in odhodna železniška postaja. Brez teh podatkov izkaznica ni veljavna.

Vožnja z avti in po železnica v Mariboru.

Ako želi kako društvo ali večja družba avto iz Maribora, naj se ne obrača na pripravljalni odbor, temveč pravočasno naravnost na mestno avtopodjetje v Maribor. Do 25. novembra morajo biti vse prijave s približnim številom udeležencev in z navedbo najbližje železniške postaje zbrane pri pripravljalnem odboru v Mariboru, Maistrova ulica 17-I, da bode mogoče pri železniški upravi oskrbeti pravočasno zadostno število železniških vozov.

Udeležba aktivnih vojakov izven Maribora.

Vsem aktivnim vojaškim osebam, ki so 1. 1918 sodelovali pri osvoboditvi Maribora, je ministrstvo vojne in mornarice dovolilo dopust, da se lahko udeležijo proslave 1. decembra v Mariboru. Proslava traja od 30. novembra do 2. decembra 1928. Prosilci za dopust se naj sklicujejo na naredbo ministrstva vojne in mornarice z dne 13. nov. 1928, Pov. br. 7793.

Veljavnost izkaznic za četrtinsko vožnjo k proslavi v Mariboru.

Izkaznice veljajo za četrtinsko vožnjo iz odhodne postaje v Maribor in nazaj. Na odhodni postaji se naj vsak udeleženec na podlagi izkaznice kupi polovični vozni listek za Maribor. Ob prihodu v Maribor ga ne sme izročiti vratarju, ker se bode z njim peljal brezplačno nazaj. Kdor listek ali izkaznico zapravi, ali kdor ne bo dal v Mariboru izkaznice žigosati, bode moral za vožnjo nazaj plačati celi vozni listek.

Žigosanje izkaznic za četrtinsko vožnjo v Maribor.

Izkaznice za četrtinsko vožnjo se morajo dati žigosati v Mariboru. Žigosale se bodo dne 1. decembra od 13. do 19. ure v čakal-

nici III. razreda na glavnem (ne koroškem) kolodvoru, v Narodnem domu in v Unionski pivovarni (pri Götzu); dne 2. decembra pa od 10. do 15. ure samo v Unionski pivovarni.

Izkaznice za nečlane.

Posamezne osebe, ki niso člani nobenega društva, se naj ne obračajo po izkaznice na pripravljajni odbor v Maribor, temveč se naj zgledajo na nje pri županstvu ali pa pri kakem društvu svojega bivališča.

Vsem društvom!

Društva naj si sami priskrbijo v primeri velikosti table z označbo imena in kraja za slavnostno povorko.

Narodna Odbrana.

Vsa društva, ki so dobila svoječasno poziv za pristop k Narodni Odbrani, naj pošljejo svojega delegata na ustanovni občni zbor, ki se vrši ob pol 16. uri v veliki dvorani Narodnega doma, brez ozira na to, če so svoj pristop že prijavila ali ne.

Pristopnice z društvenim žigom, podpisane od društvenega predsednika in tajnika, naj prinesejo odposlanci s seboj. Pristopnice se bodo dobivale tudi na ustanovnem občnem zboru.

Pripominjamo, da bo vsako društvo, ne glede na število svojih članov, plačalo letno članarino Din 12.—.

Če so Vam znana kakšna društva, ki še niso dobila poziva za pristop k Narodni Odbrani, oziroma na proslavo, jih opozorite, da naj se tudi njihovi zastopniki udeležijo proslave in ustanovnega občnega zbora Narodne Odbrane.

NAŠA DRUŠTVA

Prosvetna zveza v Mariboru naroča vsem društvom, naj vpišejo na doposlane izkaznice ime udeleženca ter ime in kraj društva. Izkaznic se poslužijo udeleženci občnega zbora in slavlja desetletnice obstoja države in zavzetja Maribora in uživajo četrtinsko vožnjo po železnici. Na vstopni postaji prosijo, naj se jim na podlagi izkaznice vozno karto žigosa z mokrim žigom železnice. Pred odhodom iz Maribora pa si naj dajo vsi udeleženci legitimacije žigosati z žigom Narodne obrane marib. oblasti. Na vstopni postaji plača vsakdo polovično karto do Maribora, brezplačni povratek pa Vam zajamči od Narodne obrane v Mariboru potrjena legitimacija.

Orlovskim odsekom in orliškim krožkom! Orlovska podzveza v Mariboru je te dni razposlala izkaznice za četrtinsko vožnjo za proslavo 1. decembra v Mariboru na odseke, kateri so poslali prijave. Odseki so jih prejeli tudi skupno za orliške krožke. Odseki in krožki, ki še niste poslali prijav, storite to čimprej!

Sv. Anton v Slov. gor. Dne 25. novembra se priredi v novem Društvenem domu pevske koncert, združen s ponavljanjem petdejanske igre s petjem »Mala pevka«. Vsi prijatelji lepe pesmi in poštene zabave iskreno povabljeni!

Ljutomer. Prosvetno društvo vprizori 25. novembra in 2. decembra Finžgarjevo igr »Veriga«. Pridite v obilnem številu!

Veržej. Dekliška zveza priredi dne 8. decembra v Marjanišču lepo proslavo Brezmadežne z slavnostno akademijo, govorom

in gledališko igro »Ukradeni biseri«, ki tako ganljivo slika pomoč in varstvo naše nebeške Matere nad onimi, ki jo stanovitno častijo. Častilci Marijini, pridite v obilnem številu! Začetek popoldne takoj po večernicah.

Središče ob Dravi. V času, ko je glavno delo na polju končano in se začnejo ljudje zapirati v hiše, tedaj tudi naš Društveni dom oživi. Vsa društva začnejo zopet prav živahno delovati. Vršili so se že občni zbori, ki so pokazali ogromno delo, ki so ga vršila društva v pretečeni poslovni dobi. Izobraževalno društvo si je izvolilo novega predsednika č. g. Andreja Stakne, ki je ob enem duhovni voditelj vseh naših društev. Orli so hoteli obdržati bivšega predsednika br. Jankota Štamberger, ki že več let vodi odsek. Ljudski oder je tudi volil bivšega predsednika g. Franca Ploh, režiser pa je gospod Matija Hriberšek, ki že pet let vrši z razumevanjem in veliko požrtvovalnostjo to težavno službo. Da pa bo imlo naše delovanje v društvi več uspeha, smo dne 4. novembra obnovili posvetitev vseh društev presv. Srcu Jez. Pomenljivo je bilo, ko se je vsa društvena družina zbrala pred prestolom svojega Kralja, da mu obnovi posvetitev. Večjo dvorano so malone zasedli društveniki. Oder smo spremenili v kor, dvorano pa v lično kapelico z oltarčkom Srca Jez. V kratkem, a ljubkem sporedu smo se znova posvetili Kristusu, svojemu Kralju in prosili blagoslova pri našem delu v društvi. Tako pa gremo v zaupanju na božjo pomoč na novo delo. Zanašamo pa se tudi na pomoč naših prijateljev, ki nam je še nikdar niso odrekli, kadar smo potrkali na njih blaga srca!

Središče. Ljudski oder v Središču vprizori v nedeljo, dne 25. novembra, zanimivo žaloigro v šestih dejanjih »Žrtev spovedne molčečnosti«. Začetek ob 7. uri zvečer. — Odbor.

Griže pri Celju. Orliški krožek priredi v nedeljo, dne 25. novembra, ob štirih popoldne v dvorani gospe Amalije Pikl igro v petih dejanjih »Na Osojah«. Vsebinska je vzeta iz domačega kmečkega življenja, zato pridite pogledat od blizu in daleč!

Vojnik. Tukaj se vrši proslavitev desetletnice ujedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v nedeljo, dne 2. decembra 1928. ob treh popoldne v posojilnični dvorani. Na sporedu je: petje, govor in drama v treh dejanjih »Kajna«, katera nam opisuje življenje primorskih Slovencev pod Italijo iz leta 1922. Zato ste vabljeni, da se prireditve udeležite vsi do zadnjega!

Dramlje. Tukajšnji Orel je ustanovil lastno knjižnico, katera posluje redno vsako nedeljo in sicer po rani sv. maši ter popoldne po večernicah, nakar se uljudno opozarjajo vsi prijatelji dobrega čtiva. Dana Vam je prilika, krajšati si dolge zimske večere z lepo knjigo. Oglasite se torej v kaplaniji, kjer se Vam bo z veseljem postreglo s knjigami. Bog živi!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Dne 26. do 28. novembra se vrši v Društvenem domu pri Sv. Križu telovadni in prosvetni tečaj za Šmarkos-rogaško orlovsko okrožje. Povabljeni so prav posebno tudi fantje od Št. Petra na Medvedovem selu in od Podčetrtka. Tečaj se začne ob 9. uri dopoldne. Za prenočišče bo preskrbljeno. Torej fantje na veselo svidenje! Bog živi! Ob prilike posvetitve presv. Srcu Jez. družine Drofenik pri Sv. Križu se je nabralo za novo bogoslovnico 145 Din.

Pljučne bolezni so ozdravljive. O tem Vas pouči brošurica izvedenega zdravnika. Pišite takoj na naslov: Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, in prejeli boste to brošuro brezplačno. Ob enem Vas opozarjamo na današnjo prilogo!

NOVICE

Duhovniške spremembe. Za kaplana k Sv. Petru pod Sv. gorami pride Štefan Stiper, za prvega kaplana v Slov. Bistrici Ivan Šolinc, za drugega kaplana istotam Franc Klasinc.

Slovesna otvoritev nove okrajne ceste v Kamnici pri Mariboru. Prav izredna slovesnost se je obhajala v nedeljo, dne 18. novembra, v Kamnici pri Mariboru. Otvorila in blagoslovila se je nova okrajna cesta, ki vodi iz Vrbanove ulice mimo Racerjevega dvora in gostilne Lorenčič skozi Kamnico do državne (sedaj oblastne) dravske ceste pri gostilni Kopriva. Okrajni zastop je prejšnjo občinsko cesto tako preuredil, da je to sedaj ena najlepših cest v okraju. Preložil se je Nunki hrib, cesta se razširila in tlakovala debelo s prodcem itd. Blagoslovitev ceste je izvršil domači gospod župnik Božiček v spremstvu gospoda kaplana. Imel je lep nagovor, v katerem je opisal veliki gospodarski pomen nove ceste. Pri gostilni Kopriva je domači župan gospod Vračko pozdravil zastopnike okrajnega zastopa, poslance in sreskega poglavarja g. dr. Ipavica. Omenjal je, da imata največ zaslug, da se je ta prepotrebna cesta zgradila, gerent dr. Veble in poslanec Žebot. Odgovoril je g. dr. Veble. Cela pot in vse hiše so bile okrašene. Na stotine ljudstva iz okolice in iz Maribora je korakalo pod vodstvom godbe. Vsi priznavajo, da moške SLS povsod, kjer delujejo v javnih korporacijah, delujejo za blagor ljudstva in za gospodarski napredek naših krajev.

Jih že glava boli — kujavce! Demokratski in radičevski narodni poslanci se kujajo in nočejo v narodno skupščino. Hočejo pa seveda za svoje nedelovanje plačo. Nekaj časa se jo vlekli v Beogradu. Sedanji skupščinski predsednik je pa odločil, da ne da dnevnice takim poslancem, ki ne delajo. S tem so bili prizadeti vsi radičevski in pribečevski poslanci. Nekaj časa so se delali prav korajžne. Zdaj pa jih že glava boli! Oni, ki jih ti gospodje smatrajo za svoje zveste, so dobili te dni pisma, v katerih prav jokajoče prosijo, naj prispevajo za poslance, ker je njih familija ogrožena. — Mi nimamo nič proti temu, če demokratska stranka svoje poslance, ki se doma kujajo, sama plačuje. Povemo le to, da so s svojim kujanjem ti poslanci ogrožali ne le eno familijo, ampak celo državo! No, če jih bo to spame-tovalo, ko bodo videli v lastni stranki odpor proti svoji razdiralni politiki, ker tudi najtrdnjeji liberalci v ta namen nočejo prispevati, potem bodo kmalu ozdravili in opustili — svojo kujavost.

Malgajevec! Naš general Maister Vas kliče, da prisostvujete dne 1. decembra t. l. manifestaciji v Mariboru in da praznujete deseto obletnico Vaše zmage v Velikovcu proti moč-

nejšemu in bolje oboroženemu sovražniku. Tovariši! Nadam se, da se bode v polnem številu odzvali pozivu, v tej nadi Vam kličem: Na svidenje 1. decembra v Mariboru! Kraj zbirališča: Narodni dom v Mariboru od 9. do pol 10. ure dopoldne. R. K.

Smrt železničarja med odbijači. V nedeljo, dne 18. t. m., se je smrtno ponesrečil na mariborskem koroškem kolodvoru komaj 43letni strojni kurjač Jakob Fistrič. Pripravljal je luč na železniškem stroju. Iz nasprotne strani se mu je bližala pri premikanju lokomotiva. Strojevodja premikalne lokomotive ni videl Fistriča in ta ne bližajoče se smrtno nevarnosti. Fistrič je prišel med odbijače obeh strojev in ti so ga stisnili pri prvem sunku tako silovito, da je obležal pri priči mrtev.

Naredno gledališče v Mariboru pripravlja vprizoritev »Sv. Frančiška«, nabožne igre v večjem stilu. V tej igri nastopajo velike množice ljudstva, ki igrajo zelo važno vlogo. Brez teh množic je igra nevprizorljiva. Zato prosimo tem potom vse ljubitelje oderske umetnosti, ki so voljni omogočiti to delo na našem odru in pomagati k čim lepšemu uspehu s svojim sodelovanju, da se javijo čim prej gđ. blagajničarki narodnega gledališča. Dobrodošli vsi: moški, ženske in otroci. V časopisju bo objavljeno, kedaj se začnejo vaje.

Tatvina. Dne 15. t. m. je v Orlici pri Ribnici na Pohorju hlapcu g. A. Grögla nek doslej še neznan izumovnik pokradel obleko njegove hčerke, nekaj oblačilnih predmetov žene in nekaj moškega perila. Isto pot je bilo tega dne pokradene nekaj obleke v Hudemkotu pri čevljarju g. P. Perkliču. Dejstva se sumijo cigani, ki so se tisti čas vlekli iz Vuhreda proti Ribnici. Slične vrste pritepenstvo je pri nas res skrajno predrzno. V spomladi so se klatili tod nadležni elementi iz Hercegovine. Da so prosili pomoči kot po požaru prizadeti, bi jim nihče ne zameril. Saj naše vrolo ljudstvo rado pomaga, koder je resnična sila. Preveč vsiljiv in predrzen nastop pa tudi nam ni po volji. Tako so nekega dne trije od teh pogorelcev silili revno žensko, da jim mora dati 50 Din. Kje jih naj uboga vzame? Ko jim slednjič podari, kar je premogla, nekaj jajc, so ji predrzno vsiljivo kar na svojo roko iztresli iz lonca, kar je kuhala ter si dejali kuhat podarjena jajca. In taki potuhnjenci si drznejo potem še usmiljenosti od poštenih ljudi.

NEVAREN VLOMILEC POD KLJUČEM.

V Meljskem dvoru v Mariboru je zasačila mariborska policija 23letnega ptička Jakoba Zvera iz Okoslavcev pri Ljutomeru, brezposelnega delavca. Fant ima za seboj prav čudno življenje. Zaseduje ga prvič marib. okrožno sodišče radi nastopa petmesečne ječe, na katero je bil obsojen radi neke tatvine iz leta 1927; zaseduje ga orožniška postaja v Ivanj-kovcih, ker je dne 18. aprila odnesel

posestnici Veroniki Sagaj ženske obleke in nekaj gotovine; Mariji S., posestnici v Banovcih, in Mariji K. iz Veržeja je odnesel raznega drobiža (čevlje, obleke, uro z verižico, meso itd.). Radi tega ga zasleduje orožniška postaja v Križevcih. — Dne 12. aprila je odnesel iz veržejskega kolodvorskega skladišča žensko in moško kolo znamke »Puch« v skupni vrednosti 3300 Din. — Tudi se je prikradel v veržejski salezijanski zavod ter odnesel cel kup predpasnikov in obrisač ter jedilnega orodja. Zaseduje ga torej tudi orožniška postaja v Veržeju. — Orožniška postaja v Radencih ga tudi išče, ker je iz tamošnje Voglerjeve kleti odnesel 15 l vina, 3 litre žganja in nekaj steklenic v skupni vrednosti 420 Din. — Ravno tako je Jakob Zver slabo zapisan pri malonedeljskih orožnikih. Tukaj je bil namreč ukradel dne 29. avgusta Francu G. iz zaklenjene omarice 800 Din gotovine ter delavsko knjižico nekega Franca Simoniča in se je pozneje izdajal na to ime. Pozneje si je nabavil novo delavsko knjižico ter ponaredil na njej štampljko občinskega urada v Lahoncih. — Razen tega je hodil po Prlekiji in Slovenskih goricah iz kraja v kraj ter s pomočjo neke skrivnostne igle izvaljal lahkovernim kmetom večje svote denarja. Na ta način je zaslužil do 3000 Din. — Mariborska policija pa sumi, da je Jakob Zver vlomil v noči od 9. do 10. oktobra v gostilno pri »Zelenem travniku«, kjer je izginilo prekajenega mesa v vrednosti 680 Din ter 17 litrov vina. Tudi je osumljen vloma v Nekrepovo gostilno, o čemer smo že svojčas poročali. — Na vesti ima tudi vlom v Cogetincih v Slov. gor., kjer je odnesel nekaj obleke, perila in pa eno zlato žensko uro ter moško uro. Orožništvo pri Sv. Antonu v Slov. gor. ga sumi, da je izvršil dne 21. avgusta t. l. roparski umor nad Viktorjem Podplatnikom, 18letnim sinom znanega trgovca in mesarja Podplatnika pri Sv. Tomažu, v znanem obcestnem gozdu Bukovci med Benetkami in Koračiči, ko se je vračal na kolesu iz Ljutomera, kamor se je bil podal po očetovem naročilu in po kupčijskih poslih. O omenjenem umoru smo svoj čas obširno poročali.

Ujeti ptiček priznava samo tatvine v Banovcih, Cogetincih, Mali Nedelji in Veržeju. Odločno pa taji vse druge tatvine in pa roparski umor nad Viktorjem Podplatnikom. Pravi, da je izgubil mater, ko je imel 3 leta, oče pa da je padel v svetovni vojni. Ko mu je bilo 16 let, je prišel v poboljševalnico v Messendorfu pri Gradcu. Zadnje čase pa je hodil okoli po svetu brez posla in zaslužka — žalosten primer usodepolnih posledic zanemarjene vzgoje.

Zadnji slovenski list na Goriškem zatrt. Italijanski fašisti so ustavili zadnji slovenski list na Goriškem: »Goriško stražnik«.

Fašist ustrelil duhovnika-jezuita. V mestu Metz na Nemškem je bil ustreljen italijanski jezuitski duhov-

nik Pacavadossi. Ker je nastopil umorjeni večkrat proti fašistom, ki bivajo v tem nemškem mestu, je upravičen sum, da je zagrešil ta zločin kak fašist.

BRUHANJE OGNJENIKA ETNE.

Že zadnjič smo poročali o grozni nesreči, ki je zadela največji italijanski otok Sicilijo. Ognjenik Etna je začel bruhati in je povzročil z dosedanjimi izbruhi to-le ogromno škodo: Iz raznih ognjenikovih žrel prihrula lava je uničila popolnoma 980 ha najbolj rodovitne in z vso skrbjo obdelane zemlje. Četrtnina tega ozemlja je bila zasajena s trto, ostalo so bili vrtovi in njive. Največjo škodo je napravil izbruh na njivah in vrtovih.

Mesto Mascali, ki je imelo 10 tisoč prebivalcev, je uničeno. Od 800 poslopij stoji še samo 50 hiš in to one, katerih se je lava le slučajno ognila. Uničena poslopja cenijo na 22 milijonov lir. Na 6 milijonov lir računa škodo na cestah, 3 milijone odpade na mostove in 5 milijonov škode je na razdrtem železniškem tiru. Je moralo biti nekaj nepopisno groznega, ko se je valila ogromna reka lave iz ognjenika navzdol proti človeškim naselbinam celih 8 m visoko. Pod to gorečo plastjo je izginilo namah vse, kamor se je razlila. Reka lave se bliža morju, kamor se bo usula in razburkala valovje. Ubogo ljudstvo je rešilo le to, kar je komu trenutno prišlo pod roko, najvažnejše in najdragocenejše je sežgano ter za vedno pokopano po 8 m debelo plastjo lave.

POTNIŠKA LADJA SE POTOPILA.

V sredo, dne 14. novembra, se je zgodila ob ameriški obali nesreča, ki je zahtevala po dosedanjih podatkih 118 človeških žrtev. Potniški parnik »Vestris«, last ameriške paroplovne družbe, je zadel ob ameriški obali na pečino in se tekom par ur potopil. Ko se je zgodila nesreča in je udrla voda z vso silo v notranjost ladje, je začel parnik potom brezžičnega brzojava klicati na pomoč. Na mesto nesreče je odplulo s polno paro več ladij. Ko so dospele na označeni kraj, ni bilo o parniku in ne o ponesrečencih nobene sledi. Šele po dolgem iskanju so zadele ladje na čolne, v katerih so taval po razburkanih morskih valovih ponesrečenci. Vsega skupaj so oteli gotove smrti 220 oseb, 118 je utonilo. Med smrtnimi žrtvami so predvsem ženske in otroci. Rešeni pripovedujejo o strašnih prizorih, ki so se doigravali med potniki, ko je šlo za vstop v v morje spuščene rešilne čolne. Brila je ledeno mrzla burja, morje je bilo močno razburkano. Veliko nesrečnikov je naravnost zmrznilo, druge so odnašali iz čolnov valovi... Ponesrečena ladja je bila že stara in bi se že davno ne smela uporabljati za prevoz potnikov; a Amerikanci si dovolijo tudi nevarne igre s človeškimi življenjem, ako gre za povečanje nenasitnega kapitala.

Še podgane se vojskujejo med seboj. Po Kitajskem so divjali do pred

kratkem grozni boji. Najnovejše poročilo iz kitajskega mesta Šalošija pa nam pove o grozni bitki, v katero so se zapletle dne 2. t. m. podgane. Ponoči zgoraj omenjenega dne je zbudilo prebivalstvo mesta Šalošija hreščanje ter cvilenje. Zjutraj so zagledali ljudje ob mestnem zidu na tisoče in tisoče mrtvih in ranjenih živih podgan, ki so bile doma v mestu. Nad sive podgane so se zagnale rdečkaste, ki so prišle iz puščave, so bile izredne velikosti in dobro reje-ne. Med rdečimi so bili komadi po 18 kg teže. Kako srdit je bil ta podganji boj, nam dokazuje dejstvo, da je pokopavalo smrdeče mrtvece na stotine delavcev cele tri dni. Mesto si je komaj oddahnilo od smrada, a prihodnji dan se je odigrala popolne nova bitka na drugi cesti proti Kiansiaju. Podgane so bile tako razvnete, da se niso zmenile za ljudi, ki so navreli vkup, da bi opazovali boj. Klanje je trajalo dobro uro. Sive domače podgane so bile premagane in so se rešile za mestno obzidje. Na bojišču pa je ostalo zopet nešteto ranjenih in mrtvih bojevnikov.

Ruski boljševiki so sneli enega od največjih zvonov. V Moskvi so začeli podirati na povelje boljševiške vlade zelo stari samostan, v katerem je do sedaj visel 16.000 kg težki zvon. Pri snemanju tega zvona se je utrgala vrh, zvon je padel in se zaril 1 meter globoko v zemljo. Ta zvon bodo uporabljali pri gledaliških prireditvah!

Čudne vremenske prikazni. Zadnje dni so divjali po Angleškem in Francoskem siloviti viharji, ki so rušili poslopja in razburkali morje s tako silovitostjo, da ladje sploh po več ur niso mogle pristati k obrežju. Krog Washingtona v Združenih državah Severne Amerike so imeli v pondeljek, dne 19. t. m., tako silovito vročino, da so padali ljudje v omedlevico. Na Španskem je nastopil nenadoma zelo občuten mráz. Po gorah je zapadel debel sneg, ki sega globoko v doline.

Izjava. Podpisana Barbara Pider, stara 64 let, iz št. Jurija ob Taboru pri Celju, potrjujem z mojim lastnim podpisom, da sem bila bolna na raku 3,5 cm krat 2,5 cm na nosu ter da me je popolnoma ozdravil gospod Poljšak Alojzij iz Celja. Neresnica je pa, kar je izjavil g. dr. Robič ter g. dr. Černič, da bi me ne ozdravil niti ne izboljšal g. Poljšak, ker sem sedaj popolnoma zdrava. — Št. Jurij, dne 16. oktobra 1928. Barbara Pider l. r. Gornjo izjavo potrjuje županstvo št. Jurij ob Taboru, dne 17. okt. 1928. Županov namestnik: M. Ocvirk l. r., Keršan Štefan l. r., Fr. Hanžič l. r., obč. svetovalec.

Ljutomer. Okr. zdravnik dr. Frane Čeh se ni preselil ter še zmiraj ordinira v hiši g. Al. Krainz na Glavnem trgu v Ljutomeru. Za okrajne uboge ordinira samo predpoldne, za druge tudi popoldne; v potrebi pa gre k bolnikom tudi ponoči. 1424

Zanimivosti.

Januš Golec:

Lopar.

Štajersko-hrvatska meja pri Zavrču je ravno tako nenaravna ter nerodna, kakor najnovejša severna napram Avstriji.

Štajerce in Hrvate ne razmejuje kak potok, graba ali nekaj temu podobnega, ampak visoki kamni iz viniškega apnenca, ki sa zakopani v zemljo že veliko let in to čisto brezglavo. Veliko viničarskih poslopij je polovica na štajerski, druga plat na hrvaški strani.

Usoda štajersko-hrvatske mešanice je zadela veliko Miklovo viničarijo na Lovrenčanu. Razmejitveni kamen tik ob hiši kaže, da je velikonedeljski Mikl na pol štajerski ter na pol hrvaški hišni posestnik.

Miklova viničarija z lepimi sobami ter kapelico je bila svojčas last iz Varaždina pregnanih jezuitov.

Letos so obiskali tatovi parkrat dobrega ter gostoljubnega Mikla, mu odnesli precej vrednosti, a kljub ne-ljubim obiskom še hrani njegova viničarija dokaj starinsko zgodovinskih znamenitosti.

V kapelici še danes mašujejo, soba ob kapelici hrani nekatere prav čedne stare oljnate slike.

Kaj vse to naštetu v primeri z loparjem, na katerega je prijatelj Mikl tako ponosen, da ga da okusiti vsakemu, ki je prvič njegov gost na Lovrenčanu.

Zgodba, izvirnost in pomen Miklovega loparja je ta-le:

Lopar je iz trdega hrastovega lesa, ki še danes ni prav nič pirav. Držaj je precej ročen, srednje dolg in drži končno okroglo ploskev, v katero je urezan križ. Mikl trdi z vso sigurnostjo, da je bil lopar veliko, veliko let samostanska last in je dosegel do danes lepo starost 300 let.

Ko prestopiš v prijateljskem razmerju prvič prag Miklove viničarije na Lovrenčanu, ti razloži hišni gospodar zgodovino in navado tristoletnega klosterskega loparja. Ko ti je znan ta izvirni običaj, se sestane takoj na licu mesta sodišče, ki ti pri-sodi gotovo število batin. Delivec loparjevih trdih dobrot je navadno — prijatelj Mikl sam. Stopiti moraš najprej na štajersko plat hiše, se pripogniti in hišni gospodar te usposobi za gosta s krepkimi udarci s trdo ploskvo tristoletnega loparja. Ko si prestal inštalacijo na štajerskem, se ponovi na isti način na Hrvatskem.

Po skelečih udarcih si še le komaj eno tretjino Miklovega gosta. Prinesejo ti krožnik s soljo, kruhom, hišnim ključem in veliko čašo najboljšega vina. Čašo moraš izpiti po jedrnatih zahvali za hrastovo inštalacijo ne da bi vmes sedel.

Po končanem obredu »bilikuma« ti ponudi prijatelj spominsko knjigo, v katero moraš lastnoročno beležiti, kdaj si bil prvič bit in koliko ti je bilo odmerjenih.

Ko sem okusil temeljito rabo Miklovega loparja iz njegovih rok, sem opazil v knjigi sama imenitna imena naših največjih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov. Ogled teh imenitnih podpisov mi je znatno lajšal bolečine na sitnem delu telesa in sem beležil korajžno v za bodočnost zgodovinske bukvice lastno inštalacijo.

Drugi dan za tem, ko je potrdil Mikl mene z loparjem za svojega prijatelja, se je zbrala pod gostoljubno streho njegove hiše večja družba že njegovih večkratnih odličnih gostov.

Pri pregledu spominske knjige so ugotovili gospodje, da Mikl sam do tedaj niti ustoličen ni na to posest po udarcih z zgodovinskim loparjem.

Ustoličenje je prestal s 50 udarci in to radi štajersko-hrvatske meje na vsaki strani s 25. Žalibog, da je bil inštalator monsignor Vreže, ki je za vse drugo prvovrsten mož, za rabo 300letnega klosterskega loparja, na katerem je urezan križ, pa ni!

Beležil sem izvirnost in posebnost Miklovega loparja radi tega, ker mi je bil do tedaj prvi sprejem gosta s hrastovim loparjem nekaj povsem novega ter izvirnega, kar sem doživel pri prijatelju Miklu prvič!

★

Januš Golec:

Haloški klopotei.

V otroških letih so mi udarili prvič na uho udarci klopotea. Sosedov Franček je prinesel od nekod stare repotuljo in jo pritrdil za kolec na vrh visoke hruške. Kolikokrat sem ga prosil, naj bi mi prodal klopotec, a je bil sam preveč zaljubljen v ta nepoznati inštrument v krajih okoli Sotli. Še le tedaj, ko mu je polomil vihar bate, mi je odstopil proti odškodnini obe vetrnici.

Dolgo sem prosil domačega mizarja Zagorca Cerajo plemenitega Ceriča, predno mi je izgotovil klopotec na štiri bate, ki so udarjali po stari kosi. Praznik je bil zame, ko je odnesel stari Hrvat na lipo klopotec, ki je udarjal pri vsakem pišu svoj: bim, bim, bim . . . in se sukal kakor vojak na vežbališču. Na ograji krog vodnjaka sem presedel ure in ure in poslušal udarce klopotea, ki je klopotal na naši lipi edini v celi Sotelski dolini.

Koliko bridkih solz sem potočil, ko mi je razodela stara dekla Roza zjutraj na postelji, da mi je nekdo ukra del v noči mojega prijatelja z lipe. Tepen sem bil, ker sem žaloval preveč za razposajeno regljačo, ki je že presedala vsem domačim in najbolj pa stari materi. Mizar Ceraja mi ni smel ustvariti novega veselja, moral sem pozabiti na klopotečvo, za me tolikanj mikavno ter privlačno godbo.

Kakor že omenjeno, vinorodni kraji po Sotelski dolini ne poznajo klo-

potca. Če se kateri oglasi, je privan-
dranec novejšje dobe.

Slovenske in Ljutomerske gorice
so opevane od klopotev, vendar od
daleč ne tako na gosto kakor Halo-
ze.

Po razsežnih haloških gričih ter
holmcih ti opominja uho na mehča-
nje grozdja iz vsake gorice udarja-
nje klopotev. Viničarji po Halozah
tekmujejo med seboj, kateri bo po-
stavil v gorico večji ter bolj mojstr-
sko ubrani klopotec. Navadno se ra-
vna velikost oznanjevalca bližajoče
se trgatve po velikosti vinograda.
Čim razsežnejši je gorica tem daljše
veternice ima klopotec, več batov,
daljšo desko, košatejši rep in višji
podstavek.

Klopotec vkoplje viničar ob rob vi-
nograda, ali kam na sredino, ko za-
čne grozdje mehčati. Pri prvem po-
javu je klopotec skrbno popravljen,
ga je treba vsaditi globoko v zem-
ljo, podpreti s podporami in podsta-
vni drog ima rogovile, po katerih
lahko prideš do vetrnic, batov, des-
ke in repa, ako vihar kaj pokvari.

Haloška gorica oživi s klopotcem,
ki poje svojo veselo pesem ob vsakem
pišu noč in dan, dokler vinograd ne
— zaspi po končani trgatvi. Z gorico
zadremle tudi klopotec in koncem
oktobra zavlada po haloških grabah
ter holmih, kjer ni vasi, grobna ti-
šina.

Zavrčka župnija z daleč po svetu
znanim: Goričakom, Turskim vrhom
in Gorenjskim vrhom je na jesen
noč in dan ena — nepretrgoma ve-
selje in dobiček oznanjajoča pesem;
po končani trgatvi na vrheh — mir,
tišina . . . le po grabah še slišiš ne-
kaj tednov povelja voznikov, ki to-
vorijo zaključek klopotčeve udarja-
joče pesmi — sladki vinski mošt v
daljne kraje . . .

Nekaj pristno haloškega so brez-
brojni klopotci. Domačini se ne za-
vedajo, koliko pristno slovenskega
je v klopotčevem oznanilu. Tujci iz
Avstrije, ki posedajo po Halozah vi-
nograda, se ne morejo dovolj naču-
diti klopotčevim udarcem in prizna-
vajo, da Nemec ne zna ubrati klo-
potca!

Nove knjige.

Miklavž prihaja! Ni boljšega dari-
la kot je lepa knjiga. »Odpoved ne-
srečne žene« vam bo popolnoma u-
strezala. Čitalo jo je že do 8000 ljudi
in vsakemu se je tako dopadla, da je
ni mogel odložiti, dokler je ni preči-
tal. Dobite jo za 12 (s poštino za 13)
Din v Cirilovih knjigarnah v Mari-
boru, pri Slomškovi tiskovni zadru-
gi v Celju in pri pisatelju Fr. Kolen-
cu, kaplanu pri Sv. Miklavžu pri Or-
možu.

Dijaški list »Mentor«. Izšla je 3.
številka za letošnje leto. Prinaša po-
leg nadaljevanj raznih leposlovnih
in poučnih sestavkov iz prejšnje šte-
vilke na novo dramatičen prizor »Ko
se je porajala Jugoslavija«. Name-
njen je za vprižarjanje ob prvo de-

cemskih proslavah v šoli. Zato
opozarjamo nanj šolska vodstva. —
Razen tega so zastopani v tej števil-
ki spet najmlajši s »Sprejemom« in
eno pesmijo, nakar sledi raznovrsten
zanimiv drobiž. Želeti je, da bi se ta
izvrstni list kar najbolj razširil tako
med dijaštvom kakor tudi drugod!
Naroča se pri upravi v Ljubljani,
Gradišče 4, in stane letno za dijake
30 Din, za druge 40 Din.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja: 1 dolar je 56.92 Din,
1 šiling 7.99 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1
nemška marka 13.55 Din, 1 švicarski frank
10.95 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 fran-
coski frank 2.22 Din, 1 lira 2.98 Din.

Cene lesu. Na slovenskem lesnem trgu so
sedaj naslednje cene (vse v Din za m³ fran-
ko nakladalna postaja): smreka-jelka: hlo-
di I II monte 230 do 260, brzojavni drogi
240 do 260, bordonali merkantilni 290—310,
trami merkantilni 250 do 290, škorete, ko-
nične, od 16 cm naprej 560—590, škorete pa-
ralelne od 16 cm naprej 600 do 660, škorete
podmerne, do 15 cm 470 do 520, deske-plohi
kon., od 16 cm naprej 500 do 540, deske-plo-
hi, par., od 16 cm naprej 550 do 600. Bukev:
deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490 do
510, deske-plohi, naravni, ostrorobi 750 do
1000, deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 600
do 900, deske-plohi, parjeni, ostrorobi 1000
do 1250, testoni 500 do 530, tavolete 1100 do
1200. Hrast: hloidi I, II 500 do 700, bordonali
1200 do 1400, deske-plohi, neobrobjeni, bou-
les 1300 do 1500, deske-plohi, merkantilni
1000 do 1100, podnice 1200 do 1300, friz 950
do 1150. Drva: bukova 19—21, hrastova 17
—19. Železniški pragi: 260 m 14krat24, hra-
stovi 50—55. Oglje: bukovo za 100 kg 85-90.

Gibanje žitnih cen. Cena pšenici, ki je v
zadnjem času padla, se je zopet dvignila in
je upati v zimskem času še na večji porast.
Ni izključeno, da bo obdržala pšenica viso-
ko ceno celo na spomlad, ako bodo slabi iz-
gledi na prihodnjo žetev. Pšenica: bačka in
sremska 240—245, banaška 237.50—240 Din.
Oves: 245—250. Koruza: 12—1 250 do 252.5,
3—4 277.50—282.50. Krompir: 104 do 106 Din.
Fižol: 870—880. Ječmen: 255—260, po. 285—
290. Moka 0 g 350—360, št. 2 330—340, št. 5
310—320, št. 6 270—280, št. 7 255—260, št. 8
205—215.

Cene fižolu, gobam in orehom: prepeličar
ali koks nizki, ribenčan in mandalon od 6
do 6.50 Din, druge nizke vrste kakor zele-
ni, rujavi, pisani in beli fižol pa od 5.25 do
6 Din za 1 kg. Cene za visoke vrste fižola
so za enkrat še nekoliko boljše in sicer so-
razmerno približno 1 Din pri kg, tega bla-
ga še ni dosti na trgu, ker se ta vrsta lušči
večinoma z roko pozneje v jeseni, ko ima
poljedelec več časa za to. Konzum fižola v
deželi je letos vsled visokih cen manjši, ker
cene te ljudske hrane nikakor niso v skla-
du s cenami moke, mesa itd. — Gobe so po
80 do 100 Din za 1 kg. — Orehi: Producenti
zahtevajo za 1 kg 8 do 10 Din. V Hrvatski
in Slavoniji je bil slabši, dočim v Bosni in
Hercegovini boljši pridelek. Kvaliteta je
slabejša od lanske. Hrvatsko-slavonsko bla-
go belo sušeno s tankimi luščinami notira
do 8 Din, bosansko pa 6.50 do 7 Din vse
brutto za netto v vrečah franko nakladal-
na postaja. V Srbiji tudi ni letos dosti bla-
ga, vendar se zahteva zanižja cena in
sicer 6.40 do 6.75 Din brutto za netto na-

kladalna postaja. V splošnem za enkrat ni
kupčije, upa se pa, da bo ista okoli Božiča
živahnejša.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski
sejem dne 16. novembra 1928 je bilo pripe-
ljanih: 302 svinji, 1 ovca in 1 kôza, cene so
bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov
stari komad 90 do 100 Din, 7 do 9 tednov
225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 360 do
450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 500 Din, 8
do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto
1000 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50
Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Proda-
nih je bilo 221 svinj.

Gospodarska obvestila.

Kmetijski pouk. Oblastni odbor
mariborske oblasti želi, da se letoš-
njo jesen in zimo izkoristi na deželi
za stvarna kmetijska predavanja in
tečaje posebno iz sledečih predme-
tov: o globokem obdelovanju zemlje,
o pravilnem gnojenju, uporabi od-
branega semena, o pridelovanju kr-
me ter živinoreji, vinarstvu in sad-
jarstvu. Za taka predavanja bo dal
oblastni odbor svoje strokovnjake
na razpolago. Občine, kmetijske po-
družnice, zadrage in druge kmetij-
ske korporacije, ki bi taka predava-
nja želele, naj pravočasno pisмено
zaposijo pri oblastnem odboru v
Mariboru. Zavezati se pa morajo, da
bodo poskrbele za primerno število
poslušalcev.

**Žigovanje vžigalnikov, kresilnikov
ter banderoliranje kremen.** Na pod-
lagi pravilnika za umetne vžigalni-
ke in kresilnike morajo prijaviti svo-
je vžigalnice, kresilnike, kremene in
kresila (kamenčke) vsi imetniki teh
predmetov radi žigovanja, oziroma
banderoliranja. Da zamore sreska
uprava finančne kontrole Maribor,
Krekova ulica 8, navedene predmete
v smislu pravilnika žigosati, oziro-
ma banderolirati, poziva vse one, ka-
teri jih posedujejo (privatnike in tr-
govce), da jih pri občinskem uradu
svojega stanovanjskega prijavijo naj-
pozneje do dne 30. novembra 1928.

**Podružnica Sadjarskega in vrtn.
društva v Ljutomeru** vabi na važno
predavanje, ki se bo vršilo v nede-
ljo, dne 25. t. m., po 8. maši v osnov-
ni deški šoli. Govoril bo srezki eko-
nom g. Štampar o važnem jesens-
kem delu v drevesnicah in sadonos-
nikih, zlasti o sajenju, snaženju ter
gnojenju drevov in o zatiranju sad-
nih škodljivcev. Ker pričakujemo
prihodnje leto sadno leto, bo to pre-
davanje velevažno. Pridite vsi člani
in prijatelji umnega sadjarstva!

Kmetijska podružnica v Laškem
ima v sredo, dne 28. novembra, ob
pol devetih dopoldne v sejmišču ži-
vinsko razstavo in sicer samo za čla-
ne Kmetijske podružnice Laško. Po-
droben načrt te razstave se je razlo-
žil v nedeljo, dne 18. novembra, ob
priliki občnega zbora in je s tem ve-
čina članov obveščena.

Uganka: Kateri svetnik ima tri
brade?

Ključ. Sv. Peter: eno na obrazu in dve na

HMELJARJEM V RAZMIŠLJANJE!

Polzela, 12. 11. 1928.

Težak življenski boj bije naše hmeljarstvo, boj za obstanek. Zavedajo se naši hmeljarji, da bodo ta boj vzdržali samo združeni v močni stanovski organizaciji.

Že več let so se vsi naprednejši hmeljarji borili za reorganizacijo Hmeljarskega društva, zavedajoč se, da v sedanji sestavi on one more dostojno in koristno zastopati koristi hmeljarstva.

Na občnem zboru v juniju je ogromna večina hmeljarjev enoglasno sprejela nova pravila, na podlagi katerih naj dobi društvo novega razmaha in korist hmeljarstvu.

Dan za dnem smo pričakovali potrditev novih pravil, na podlagi istih osnivanje podružnic ter novega in smotrenega delovanja. Pričakovali smo zaman! Ker sem si dovolil na skupščini v avgustu nekoliko kritike, se mi je vzela beseda in slišal se je celo klic: »Ven ž njim!«

Časopisju, katero bi objavilo moje članke, so zagrozili, da prekinajo ž njim vsako zvezo, da ne dobi od njih nobenega obvestila.

Niso še do danes predložili novih pravil v potrdilo. Peti mesec se že tepta soglasen sklep nad 700 hmeljarjev. Komu v korist? Komu na ljubo? Ali je mogoče Hmeljarsko društvo par odbornikov, ali pa so to hmeljarji — člani?

Mi se še čudimo, da ne veljamo nič, ne pomenimo nič, ne moremo nič. Po našem zastopstvu se ravna naš ugled in tega občutimo na naši koži dovolj žalostno!

Poraja se nam vprašanje: Kdo naj ima korist, če smo hmeljarji razbiti, prepuščeni sami sebi, brez obrambe in zaščite? Mar naš hmeljar, kateri prodaja svoj hmelj 10 do 20 Din kg? Njegov tovariš v Bački ima slabše blago po 30 Din, na Češkem in Nemškem pa čez 50 Din kg.

Ponovim: Gospodje, roke proč od Hmeljarskega društva, spoštujte voljo in zahteve hmeljarjev! Zadnji čas je, če nočemo, da postane naš hmeljar predmet izkoriščanja židovskega kapitala. Če vi dopustite — mi nikdar!

Franc Turnšek, Polzela,

ZARAZVEDRILO

Miklavžovo darilo. Mama: »Franček, kaj bi raje, da ti prinese sv. Miklavž, sestro ali bratca? — Franček: »Slona!«

Dobro je odgovoril. Kmet je dobro svetoval svojemu sosеду, a ta mu je odgovarjal: »Ne govori mi! To, kar mi praviš, gre pri enem ušesu notri, pri drugem pa ven!« — Kmet: »No, jaz pač nisem mislil, da med enim in drugim ušesom nimaš ničesar!«

Maščevanje. Živela sta mož in žena. Mož je bil slep. Nekoč je rekel ženi: »Ti, žena, ti si k lobaso kuhala, pa meni nisi nič dala. Sem dobro

vohal!« Žena je trdila, da ni res, toda ni nič pomagalo. Bila je zato huda na moža. Nekoč sta šla mimo vrbe, žena naprej, mož za njo. Žena, ki ni pozabila prepira zaradi klobase, se je hotela maščevati in ni nič povedala možu, da se ogne. Mož butne z vso silo v vrbo in zakriči: »Zakaj mi nisi povedala!« Žena: »Zakaj pa znaš klobaso vohati, ko je ni, vrbe pa ne vohaš, ko je!«

Moder oče. Oče prijatelju: »Vsako svojo hčer bom poročil z 18timi leti.« — Prijatelj: »Pa če se ti to ne posreči in bodo hčerke starejše!« — Oče: »Ne, ostanejo toliko časa stare samo 18 let, dokler se ne poročijo!«

Slaba navada. Može so se v vaški gostilni pogovarjali o svojih ženah. Pa je dejal Franček-pijanček: »Moja žena ima strašno slabo navado, cele noči je pokoncu!« — Sosed: »Kaj pa dela?« — Franček-pijanček: »Na mene čaka, da pridem domov!«

Če prideš v goste. V obitelj je prišel nepričakovano proti poldnevu gost. Obsedel je do enih. Ostal je sam z najmlajšim sinčkom. Vprašal ga je: »Mali, kdaj pa pri vas obedujete?« — Mali: »O, obed je že zdavnaj gotov, mama samo čaka, da vi odidete!«

Ni bil predkaznovan! Sodnik obsojencu: »Vi ste že bili predkaznovani!« — Obtoženec: »Ne, nisem bil!« — Sodnik: »Bili ste, saj je tu zapisano!« — Obtoženec: Gospod sodnik, tako-le je bilo: Obsojen sem sicer bil, ali kaznovan ne, ker sem preje ušel!«

Brez tuje pomoči. Tujec kmetu: »Pa nimate vi v tem kraju prav nobenega zdravnika?« — Kmet: »Ni mamo! Revni smo, pa moramo umirati brez zdravniške pomoči!«

Marijiv deček. Jožek je zelo naglo bral neko knjigo. Mama ga je opozorila: »Pa zakaj ravno danes tako hitiš s čitanjem?« — Jožek: »Glej, mama, na knjigi je napisano, da je za deco od 8 do 10 let. Jaz imam jutri svoj rojstni dan, pa sem 10 let star, zato moram biti s to knjigo preje gotov, potem ni več zame!«

DOPLSI

Prevalje. Prav prijetno smo se v nedeljo, dne 11. t. m., nasmejali. Zborovali so v gostilni Rozman žerjavovci in pridružil se jim je Pucelj, ki zadnje čase na vso moč sodeluje pri uničevanju klerikalnega lintverja, kateri pa, bolj se ga peganja in onemogočuje, tem bolj se množi. To so sklicatelji shoda dobro videli, ker se jim vkljub temu ni posrečilo obdržati predsedstvo zbora. Z nad dvetretjinsko večino je zasedel mesto predsednika g. Kuhar iz Guštanja in disciplini voditelj delavstva se je zahvaliti, da ni prišlo do rabuke. Pucelj je lepo mirno razlagal, kako je z uro v roki v narodni skupščini motril potek žalostnega dogodka in vse to si je lepo naslikal na tablico, kakor v šoli. Pivko nam je pa prerokoval, da slanca ne mori samo rožice in travco, temveč da se že bliža čas, ko bo pomorjena tudi klerikalna travca in do zadnje koreninice iztrebljena. Hudi časi se nam obetajo, doba suhih let. Dr. Kukovec pa je velik optimist in pravi: Rumunija nam nai

bo za vzgled, tam je prevzela oblast v svoje roke kmetška koalicija in še malo potrpljenja, pa se zgodi to tudi pri nas. Res potrpežljiva je ta naša koalicija, ki prireja shode za druge in ob koncu se trka na prsa: Odlično je poteklo, glejte, kako smo priljubljeni, vse je v našem taboru! Samohvala, cena mala!

Slovenjgradec. Tiho in skromno smo obhajali zadnji terek redko, pa pomenljivo slovesnost zlate poroke našega mestnega župana, gospoda ravnatelja Franca Vrečko in njegove blage žene gospe Elizabete, roj. Steinbauer. Vrli gospod jubilant se je pač navzel ponižnosti svojega velikega rojaka Antona Martina Slomšeka in je zato odklonil vsako večjo proslavo. Naučil pa se je v njegovi šoli tudi prave ljubezni do mladine, katero je tu pri nas in v bližnjem št. Ilju vneto učil in modro vodil blizu 50 let, ter še vedno posnema njegovo požrtvovalno delaljubnost, ko se neprestano trudi za dobrobit njegovi skrbi izročene občine in še vedno rad postreže posebno mladim gospodarjem lepe Mislinjske doline s svojimi nasveti in bogatimi skušnjami na polju pametne sadjereje. Lepa bakljada na predvečer in ljubka podoknica priča o priljubljenosti zlatoporočencev, katerima mesto in okolica z nešteti prijatelji in čestilci želita, naj nju ljubi Bog ohrani še mnogo let srečna in zdrava.

Sv. Barbara v Slov. gor. Letošnje leto se je že druga težka nesreča prigodila na brodu v Zgornjem Dupleku. Dne 6. t. m. zvečer so pogoltnili valovi naraste Drave par konj z vozom vred tukajšnjemu trgovcu Topovšku in le malo je manjkalo, da ni bilo še tudi človeške žrtve. Skoraj 14 dni pa smo bili odrezani od sveta, ker brod ni vozil vsled velike vode. To se vidi, kako krvavo da smo potrebni mostu, da pridejo Slovenske gorice zvezane z Mariborom in Dravskim poljem. Zato se obračamo tem potom ponovno na vse prizadete faktorje s prošnjo, da storijo sklep zadnje seje za zgradbo mosta. Občine, sedaj ko sestavljate proračune, dajte primerno svoto za most! Ožji gradbeni odbor, začni s pobiranjem lesa in denarja! Saj sedaj še bo vsak posestnik zmogel žrtvovati primerno svoto za most. Upamo in prosimo, da bodo tudi okrajni in oblastni funkcionarji storili svojo dolžnost. Tudi g. poslanca Žebota prosimo, da ne pozabi na nas v tej zadevi in upamo, da bomo prišli vsaj enkrat do boljše prometne zveze. — Moramo se tudi pohvalno izraziti o delu okrajnega zastopa Maribor, ki tako lepo popravlja cesto Sv. Martin—Maribor. Prosimo okraj Sv. Lenart v Slov. gor., da stori nekaj za zboljšanje ciglenškega brega, sicer bo kmalu tako, kot bi se vozili po stopnicah. Želimo, da ne bomo naleteli na gluha ušesa. — Spomenik vojnim žrtvam že stoji in gre javna hvala vsem nabiralcem, kakor tudi darovalcem in vsem, ki so kaj pripomogli k temu velikemu, idealnemu delu!

Vurberg. Na Martinovo nedeljo smo prvič imeli cerkev električno razsvetljeno. To dobroto nam je naklonilo vodstvo sanatorija ruskega Rdečega križa v našem gradu. Vse delo so vodili in opravili ruski gospodje. Vurberški župljani smo vsem in za vse zelo hvaležni! — V pondeljek, dne 12. t. m., je mariborski srbski svečenik pokopal tukaj usmiljeno sestro Pavlovo Kozlovo. Imela je prav lep spreved. Spremljalo jo je dosti Rusov; navzoč je bil tudi grof Herberstein, nekaj ptujskih gospodov in več domačinov. — V zadnjem času je Drava zelo velika ter dela veliko škodo pod Vurbergom. Rodovitne njive in travniki padajo v vodo. Ljudstvo s strahom zre v prihodnost. Nujna pomoč bi bila potrebna. — Na dupleškem brodu se je oni teden zgodila velika nesreča. Dva konja z vozom sta padla v vodo in vse je bilo uničeno. Tu bi bil res

moj krvavo potreben, zato ga vsi težko odklanjemo.

Sv. Jakob v Slov. gor. Na gostiji Štifter-Lauderl so maloštevilni gostje zbrali 75 D za novo bogoslovnico v Mariboru. Daj Bog veliko naslednikov!

Žakovci. V Ižakovcih v Prekmurju je umrl dolgoletni župan in odbornik hranilnice v Beltincih Ivan Sreš. Blagopokojni je bil marljiv in dober gospodar občine in je prerano umrl v najlepši moški dobi 54 let. Njegovo občo priljubljenost so dokazale velike ljudske množice, ki so ga spremljale k zadnjemu počitku. Pokojni je bil zvest pristaš SLS in naročnik našega časopisja. Bodi mu ohranjen časten spomin, žalujoči rodbini naše sožalje!

Sv. Barbara v Halozah. V nedeljo, dne 2. decembra, se bo obhajala na čast sv. Barbare, farni patronici, velika služba božja in potem blagoslovljanje spomenika padlim nepozabljeni mvojakom iz svetovne vojne. Prosimo farani vse sosedne župnije in tudi nadalje čim večjo udeležbo pri tej lepi svečanosti!

Hajdina pri Ptuj. Družino Pintarič iz Hajdine je zadela že druga težka nesreča. Pred pol letom je dobil gospodar težke telesne poškodbe pri vožnji, dne 6. t. m. pa je uničil požar deloma vse zgorljive dele. Le hitri pomoči domačega gasilnega društva in drugih se je posrečilo rešiti stanovanja. Zavarovan je bil le stavbeni les prav malenkostno. Ponesrečena družina prosi darežljiva srca nujne pomoči, najbolj glede prehrane živine.

Sv. Urban pri Ptuj. Tukaj se je ustanovalo Društvo starih vojakov in invalidov, ki je dne 4. t. m. prvič nastopilo v posebnem kroju. Društvo ima namen: vzbujati patriotizem med člani, udeleževati se vseh cerkvenih in državnih slovesnosti ter oskrbeti revnejšim članom primeren pogreb. Nabavilo si je svoj društveni prapor, krasno delo č.č. šolskih sester v Mariboru, na katerem se blišči na eni strani okoli državnega grba primeren napis, kakšno nalogo si je društvo postavilo, namreč: Vse za vero, dom in kralja! Na drugi strani je lepo vezana podoba sv. Urbana z napisom: Društvo starih vojakov in invalidov Sv. Urban pri Ptuj. Prapor je bil blagoslovljen ob priliki prvega nastopa. Kumovala mu je gospa J. Marinič, kateri se ima društvo veliko zahvaliti za njeno naklonjenost. Pokroviteljstvo je prevzel g. Franc Belec, veleposesnik in bivši dolgoletni župan v občini Vintarovci.

Sv. Vid pri Ptuj. Žalostno so zapeli zvonovi, ko smo spremljali k večnemu počitku nam vsem priljubljeno mamico Nežko Božičko, ki je umrla v 65. letu svoje starosti. Da je bila vsem sosedom in tudi drugim daleč na okoli priljubljena, je pokazal njen pogreb.

Kupetinci (Sv. Jurij ob Ščavnici). Pri nas je umrla Leopoldina Veis. Zapušča moža in tri nepreskrbljene otroke.

Laško. Kmetijska podružnica v Laškem, ki spada v vrsto starejših podružnic, je imela v nedeljo, dne 18. novembra, svoj redni občni zbor in ob enem svoj praznik. Od 268 članov je bilo navzočih 250. Kot prva točka dnevnega reda je bila izročitev častne in priznalne diplome tukajšnjemu nad vse delavnemu, požrtvovalnemu in strokovno naobraženemu drž. živinozdravniku g. dr. Francu Jerini. Načelnik g. Mih. Hraštnik je orisal pomen današnjega slavlja, omenjal zasluge tega strokovnjaka, da se ga kot kmet vsak dan mora s hvaležnostjo spominjati in ne samo on, ampak velika večina kmetijskega prebivalstva s tem, da mu je podelilo šest kmetijskih občin z župani na čelu in dve kmetijski podružnici tako visoko odlikovanje. V očeh marsikaterega kmeta si videl solze, ploskali so, vsklikali in bil je do solz ginjen sam od-

likovanec, ko je videl, kako ljudstvo ceni in prizna njegovo delo. Zahvalil se je za to visoko odlikovanje, izjavlja, da ga mogoče ni zaslužil, toda po poročilu njegovega delovanja naj ga narod sodi: v letu 1928 je capil 4000 svinj. Bil je skoraj v vsakem kmetjskem hlevu. Bolanih svinj je cepil 137, od katerih je 123 ozdravilo. Ker je to leto bila izredna vročina, bi bolezen med svinjami imela tudi dobro žetev in je po njegovi praksi in znanju gotovo prihranil kmetu na tej živali kapital eden in pol milijona dinarjev. Živine je poginilo za 150 tisoč Din. Okrajni zastop bo člane kmetijskih podružnic odškodoval s podporo 100 tisoč Din in tako vsaj delno odškodoval nesrečne kmete. Nato je govoril o bodočem zavarovanju živine. Kmetje so ga poslušali kot otroci svojega očeta ter povpraševali pri nekaterih izvajanjih pojasnil in vsak jo je dobil. — Nato je sledila volitev delegatov. Ker je bila stavljena le ena lista, so bili soglasno izvoljeni delegati na tej listi. — Oblastni poslanec gospod Matevž Pežela je omenil, da je vložil predlog, da oblastni odbor regulira reko Savinjo, kjer bi prebivalstvu kat. občin Rifengozd, Lahomšek in Plazovje mnogo pripomoglo in jih rešilo vsakoletnih poplav. Poslanec se je na istem mestu zavzemal tudi za odpravo plazov, ki v nekaterih občinah v tem kraju delajo ogromno škodo. Kmetje so se pritoževali, da ne dobivajo svojega glasila »Kmetovalca« redno in prosijo posredovanja. G. načelnik zaključil krasno uspeši občni zbor.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Odkar je nastopilo megleno jesensko vreme, se smrt vedno bolj pogosto oglašja v župniji. Najbolj pobira otroke in starce. Koncem preteklega tedna smo položili v črno zemljo 77letnega Martina Zadravke. Imel je naduho in je trpel silne muke. — V nedeljo je praznoval tamburaški zbor »Slavček« petletnico obstoja s primerno prireditvijo. Nastopil je z ljudsko igro »Tihotapec« in z večimi glasbenimi točkami. Prireditve se je zaključila s srečelovom. Nastop je v splošnem dobro uspel, zlasti ako pomislimo, da je v jeseni mnogo dela in je za vaje preostajalo malo časa. Obisk je bil dober. Vabilu se je odzvala tudi domača inteligenca, zlasti učiteljstvo, samo gg. župnik in kaplan sta bila zadržana in zato prireditve nista mogla posejiti. — Zadnji čas se podivjanost mladine tudi na deželi širi kot kuga. Pijančevanje, ponočno kričanje in pretepi so na dnevnem rdu. Ponoči se često slišijo celo strelji. V rabo so prišli celo noži, o čemer zlasti priča neki fantalin K. z V. vrha. Pred nekaj dnevi je tako zabodel v nogo moža C., da mora v bolnici iskati pomoči. Kakor se sliši, ima ta fant že precej masla za ušesi, zato bi bilo dobro, ako bi od merodajne strani dobil pošteno šolo. — Tudi Sv. Miklavž je tako »srečen«, da ima nekaj Orjuncy, ki so seveda zelo junaški. Eden je bil celo tako »korajžen«, da se je v nedeljo zvečer v bližini župnišča postavil pred gospoda kaplana, se začel tolči po prsih, kričati: »Jaz sem orjunaš« in udrihati po »klerikalcih«. Gospod kaplan se ga seveda ni ustrašil, marveč mu je mirno odvrnil par besed. To je junaškega orjunaša tako razkačilo, da je ježno odšel in ko je bil že kakih 10 metrov oddaljen, je zaklical: »Ti vražji deč, pomni še boš, kdaj si prišel k Miklavžu!«

Frankolovo. Posebno v slabo voljo je správil nekatere kmete neki hmeljski lažikupec iz Arjevsi, ki ga je večinoma po Frankolovem pokupil, pa ko je bilo treba hmelj oddati, je imel razne izgovore, enkrat je bilo pomanjkanje vagonov, drugič vreč, tretjič pa menda denarja! Tako, da nam je hmelj ostal in smo se ga šele zdaj komaj rešili po zelo nizki ceni. — Pred letom so prišli neki gospodje iz Hrvaške k nam ter so nam na vse viže hvalili, kaj da

bo vredno Frankolovo, ko bodo oni pričeli z rudokopom pri nas. Delavci so hodili pridno in vestno na delo, zanašajoč se na lepo plačo. Sedaj pa ko bi bilo treba delavce plačati, pa ni od teh gospodov ne duha ne sluha, samo da so delavci najlepši poletni čas pri njih zapravili. — Dne 14. novembra se je vršil ogled za zgradbo nove ceste Frankolovo—Socka—Dobrna, tega ogleda sta se udeležila gospoda oblastni inženier Pišer in oblastni poslanec Uranjek, za kar jima in celemu oblastnemu odboru izrekamo najpristranejšo zahvalo, da nam gredo tako na roko! — Razmotrivati se je tudi pričelo o ustanovitvi lastne elektrarne za naš kraj, katera je na eni strani nujno potrebna, da drugi pa velikega gospodarskega pomena! Ustanovitev bi ne bila preveč težavna, ker je dana možnost na dva načina. Na razpologo je falski tok in domača vodna moč, katero zadnjo nameravata izkoristiti domačina lesna trgovca gg. Hinko Hofbauer in Ivo Sodin. V to svrhu sta že pridobila večje število gospodarjev.

Januš Golec:

Plemenitaške „nagrade“.

Na sredini med Varaždinom ter Zavrčem na hrvatski strani ima v Opeki grof Bombelles svoj grad ter svoja posestva. Kako ogromnega obsega je bilo pred agrarno reformo grofovsko imetje, nam naj bo v dokaz, da meri kar najbolj skrbno negovani park krog gradu celih — 80 oralov.

Mimo parka grofa Bombella sva frčala s prijateljem na avtomobilu, ko me ta dregne: »Glej, tamkaj le je grofov šofer. Vzemiva ga seboj, bode nama povedal kaj zanimivega.«

Prijatelj je ustavil, namignil starem znancu, ki je bil takoj voljan, da deli z nama večerjo pri Pehardi v Ladanju.

Stari gospod si me je predstavil kot Smolka iz Moravskega, ki že služi 29 let enemu gospodarju kot šofer. Sam je trdil, da je najstarejši šofer v celi Jugoslaviji in sploh mu ni znan nobeden njegovega poklica, ki bi zdržal v tej odgovorni službi pri enem gospodarju 29 let. Mož je velike ter suhljate postave, prikupljive zunanjosti in tako vabljevih oči, kakor jih je najti le pri zvestih služabnikih, ki so bili skozi deset- in desetletja z eno družino, a so danes na žalost le redka prikazen.

Pribrzeli smo do Peharde v Ladanju, kjer je premogovnik, last delniške družbe. Že pred vojno so prevajali od tod premog po dolgi žični vzpenjači preko Drave na železniško postajo Ormož. Premogovnik je še danes v obratu.

Pri gostoljubnem Pehardi so nam pripravljali večerjo, stari, dobrodušni Smolka nama je povedal marsikaj zanimivega o znameniti grofovski rodbini Bombelles.

Priznal je, da služi že celih 29 let enega gospodarja, a je siromak. Le hvala Bogu, da mu Bog ni dal otrok! Predvojni prihranek je zgubil na — vojnem posojilu, sedaj životari z ženo od skromnih mesečnih prejemkov.

Prijatelj ga je podražil, da mora imeti kupček zlatov kje v skrivnem kotu, saj so vendar delili grofje ter baroni zlato napitnino.

»Kaj?« se je začudil dobričina. — »Vama bom zaupal dva doživljaja, iz teh dveh lahko sklepata, kako izgledajo plemenitaške zlate nagrade!«

»Pred mnogo leti in še pod starim grofom je grozila krog Opeke in Ladanja pobuna. Madžarska vlada je poslala v te kraje celo eskadrono ulancev. Poveljnik je bil ritmojster in baron nemškega imena. Vojaštvo in častniki so se podili okrog v brezdeglju. Oficirji so bili pri mizi grofovi gostje.

Nekega večera sem peljal v avtomobilu iz grada na stanovanje ritmojstra barona. Na povratku zapazim na tleh pred krčmo listnico. Izstopim, poberem in stisnem v žep. Ko sem se vrnil v grad, sem pregledal najdbo. Listnica je bila last gospoda barona. V njej je bilo za 14.000 goldinarjev vojaškega denarja in še več drugih važnih papirjev. Koj sem zbudil grofa in mu zaupal, kaj in koliko sem našel. Stari gospod me je pohvalil ter mi naročil, naj izročim v jutro najdeno sam gospodu baronu, ki me bo sijajno nagradil. Na vse zgodaj sem že bil na baronovem stanu, — vse zaprto. Rekli so mi, da je ritmojster zgodaj odjezdil v okolico s celo eskadrono in ga ne bo pred večerom.

Bolj pozno na noč sem zopet stopil na baronov stan. Videl sem gospoda natančno skozi nezastrito okno. Pri mizi je sedel, sklonjene glave, v eni roki samokres, z drugo pestjo je pa udarjal po mizi in mrmral nekaj nerazumljivega zase.

Že na prvi pogled sem uganil, kakva skrb tišči baronu v roko samomorilno orožje. Naglo sem potrkal na vrata.

Visoki gospod se je jezno zadril in me nahrulil pri vstopu, da hoče imeti mir na večer pred obiski.

Pomolil sem mu pod nos najdeno listnico. Revolver je spustil na mizo, obraz se mu je omilil, skočil je pokoncu in me objel z vzklikom:

»Človek božji, nebesa so te poslala! Ako bi bil potrkal le par trenutkov pozneje, bi jaz bil mrlič!«

Smolka je povedal, kje in kako je našel velevažno listnico. Baron se mu je zahvaljeval in razlagal, da je iskala celi dan eskadrona izgubljeno zaman! V listnici je bila za tedaj ogromna svota 14 tisoč goldinarjev državnega denarja in pisani dokazi glede ločitve zakona z baronovo ženo. Kedo bi mu bil verjel, da je denar res izgubil! Po brezuspešnem iskanju mu je prestal edinole po tedajnem oficirskem običaju — revolver!

Baron je srečnega najditelja ponovno objel in ga prosil, naj pove, kar želi kot nagrado. Najdnina mora biti zlata, bodisi zlat prstan z briljanti, ali pa zlata ura s težko verižico.

Smolka je bil za zlato uro z verižico. Baron mu je zasigural darilo z oficirsko častno besedo in ga odpustil ves vesel, ker mu je otel življenje.

Drugo jutro je vprašal stari grof Bombelles šoferja, koliko mu je izplačal baron na roko najdnine. Smolka mu je pripovedal vzradoščen o zlati uri z verižico; grof je pljunil prezirljivo in siknil:

»Prokleti šuft, nikdar ne boš videl niti vinarja, kaj še le zlato uro z verižico!«

Ulanska eskadrona je odjezdila, z njo tudi baron. Še roke mi ni dal v zahvalo ter slovo, kaj še le da bi bil kedaj izpolnil dano oficirsko častno besedo!

Nekaj let pred izbruhom vojne je bilo. Pri nas v Opeki se je mudila na obisku stara grofica iz znamenite tirolske plemenitaške rodbine. Peljal sem v avtomobilu nazaj na Tirolsko: staro grofico, njeno spremljevalko in našega grofa.

Ko smo dospeli v Meran, se je nastanila tirolska plemkinja v enem hotelu, v drugem midva z grofom.

Drugo jutro po dohodu v Meran sem snažil avtomobil. Ko sem hotel stepsti prah z notranje preproge, mi je padlo nekaj na tla. Poberem in vidim, da je dragocena, zlata in z vsemi mogočimi dragulji obložena ženska broša. Zgubila jo je sigurno stara grofica.

Pokazal sem najdeno grofu in ta mi je rekel, da je broša neprecenljive vrednosti in starinska družinska dragocenost. Naj le nesem zaklad grofici v hotel. Gotovo bom prejel več tisoč goldinarsko nagrado.

V hotelu so mi rekli, da ne smem do grofice, ki hoče imeti mir po tako dolgi avtovožnji. Ko sem raztolmačil, za kaj da gre, so me le spustili do grofičine starikave spremljevalke. Zadrezasto bable sem komaj prepričal, da sem poštenjak, ki vračam, kar sem našel. Nesla je družinsko dragocenost počivajoči grofici. Kmalu je bila nazaj in mi rekla: »Milostna sporoča pozdrav in zahvalo gospodu grofu za brošo, katero bi bil lahko prinesel sam in ne da jo vrača po šoferju!«

Solzo grofovskih nehvaležnosti sem požrl, zaloputnil vrata in odšel. Grofičina spremljevalka je še metala za menoj psovke!

Baron ritmojster je bil vesel najdene listnice, se mi je zahvaljeval z objemi; imenitna grofica me je za vrnjeni družinski zaklad oštela kot psa po svoji družabnici!

Kakor ravnokar omenjena resnična doživljaja zgledajo po pretežni večini vse plemenitaške nagrade!«

Tako je končal mož zvestobe ter poštenosti, 29letni šofer Smolka. Oba s prijateljem sva mu verjela, da od baronskih in grofovskih napitnin si ni mogel prihraniti drugega nego prepričanje, da povračajo tudi plemenitaši največje dobrote z grdo — nehvaležnostjo!

Dr. O. I.:

27

Crni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Sodnik Trenak se dvigne, odpre debelo knjigo Carolina ter prečita iz nje določbe, kolikor se nanašajo na zločine, ki so pod obtožbo, da so prisedniki poučeni, ako imajo soditi. Nato odloži knjigo ter veli Agati, da stopi bližje.

Počasnim korakom se približa Agata mizi, za katero je stal Trenak, za trenutek dvigne oči, a jih zopet povesi.

»Agata pl. Nürnberger, vprašam vas še enkrat, ali se priznate krivim vsega tega, česar vas je gospa graščakinja obtožila?«

Agata je kakor nema ter gleda, kakor bi bil njen duh daleč proč. Naenkrat se začne tresti po celem telesu, med glasnim ihtenjem prikloni glavo, kakor bi hotela vse potrditi, nato pa se zgrudi na tla nezavestna.

»Dobro igra svojo vlogo,« reče graščakinja porogljivo, »da bi zmotila sodnika ter priče in prisednike, a nič ne pomaga, priznala je vse, go spod sodnik, zahtevam obsodbo!«

Agata, kateri je priskočil Maks Pernhard na pomoč, se je zopet vzravnala ter stala mirno pred sodnikom.

Zapisnikar je nato prebral na sodnikov ukaz celi zapisnik na glas.

Sodnik Trenak je potegnil počasi roko čez čelo ter gledal v knjigo, le tu in tam mu je ušel pogled na Agato, ki je stala vzravnana in imela oči oprte ven skoz okno na jasno nebo.

Ni slišala, kar je govoril njen zagovornik, ki je jasno dokazal, da je nesmisel verovati v čarovništvo, ter da je vse, kar je govorila Agata, pripisovati njeni zmedenosti, kajti pravila je le to, kar je od drugih slišala. O detomoru pa niti ni treba govoriti, ker je jasno dovolj, da je obdolženko vsled silnih duševnih muk porod prehitel in je dete umrlo, ker je prišla pomoč prepozno.

Grobna tišina je nastala po dvorani, ko je končal Pernhard svoj govor.

Agata je stala mirno pred sodnikom, bila je s svojimi mislimi daleč od tukaj, v duhu je gledala Friderika Herbersteina. Bil je tako lep in ljubko se ji je nasmehljajal ter spregovoril: Agata, ostani trdna, hudobija sicer zdaj zmaga, a ločiti naju nikdo ne more. Stoprav se je šele zavedla, ko jo prime birič na sodnikovo povelje, da jo od-

Konserviranje sadja

ni umetnost, če znaš! Zato si kupi to knjigo v
Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15

Pletene veste KMETJE,

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 D, veste rožaste s svilo 100 Din, bluže za zvezati 55 Din, debeli in topli leibi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Učenec ali učenka s potrebno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Vsa oskrba v hiši proti majhnemu plačilu. Ponudbe na upravo lista pod »Poštene staršev«. 1387

Odda se trileten fant za svojega. Koren Marija, Hrastje, Limbuš. 1386

Dva učenca za mlinarsko obrt sprejme takoj Anto Lah, umetni mlin, Zgor. Polskava. 1396

Kupim posestvo v bližini Maribora. Naslov v upravi. 1417

Izjava. Podpisani Franc Drevenšek iz Mestnega vrha pri Ptujju obžalujem žaljivke, ki sem jih izrekel nepremišljeno glede g. Jurija Peteka, posestnika v Žabjaku, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od zasebn tožbe. Mestni vrh, dne 13. 11. 1928. Franc Drevenšek s. r. 1402

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljše. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Priporočam svoje lastne izdelke, kakor: kotilje za žganje in za vodo ter perilo, posode za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate. Izvršujem tudi točno in solidno vsa v mojo stroko spadajoča dela po brezkonkurenčnih cenah. — Vse vrste novjših sistemov Alfa. 1420

HRASTOVE PRAGE (švelerje)

in stoječe hraste kupujemo proti takojšnjemu plačilu po najvišjih cenah BRATA BATTIČ, CELJE. 1394

CENENO ČEŠKO PERJE!

1 kg sivenga olupljenega perja 70 Din, napol-belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 Din in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej, poštne prosto. Vzorec za stonj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na **Benedikt Sachscl, Lobež št. 16 pri Plznu, Češkoslovaška.** — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno deset dni. 1259

Jetiko! ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovn knjige!) dr. Pečnik, pljučni zavod (Priyat Lungenheilanstal) Sečovo, žel. postaja Rogaška Slatina.

Bučno olje sveže in prvovrstno, se zamenja in prodaja v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Maribor, Pod mostom št. 7, Magdalenska stran. 1378

Prage (švelerje) borove, hrastove in bukovke, kupi vsako množino proti takojšnjemu plačilu Rudolf Dergan, trgov., Laško. 1352

Najugodnejši nakup moških površnikov in oblek, izgotovljenih hlač, moškega perila, moških in ženskih vest in pulloverjev, ženskega in otročjega zinskega perila, raznovrstnega volnenega blaga za žensko obleko, velike izbire svilenih rut in vsega drugega manufakturnega blaga v trgovini F. Starčič, Maribor, Vetrinjska 15. 1385

Kostanjevino za tanin po znanih običajih, plača najboljše cene, takoj, za vsako količino, za celo leto 1929 na vseh postajah Slovenije, Franc Kupnik, Podplat. 1406

Harmonij (Lenarčič) 5 oktav, zelo dober, za 4000 Din, dober pianino za 8000 D in kratak klavir za 4500 Din na prodaj. L. Turin, Celje, Prešernova ulica št. 10 II. 1416

Bukevce, solčnice, bučnice, kupuje in zamenjuje najugodnejše trgovina Fran Senčar, Malanodelja, Ljutomer. 1415

Harmonike hromatične dobre za prodaj. Franc Fojtl, Brezje pri Mariboru. 1419

Učenca za krojaško obrt sprejme pod ugodnimi pogoji Franc Kukovec, krojaški mojster pri Veliki Nedelji. Ravnotam je za prodati živalni stroj, vliki Singer, še v zelo dobrem stanu. — Franc Kukovec, krojač. 1404

Dnevno kupim 10—50 litrov polnomleko: A. Uhler, Maribor, Frankopanova ulica 31. 1412

Iščem močnega mlinarskega učenca in hlapca, izurjenega za konje in za vsa kmetijska dela. Mlin Zlatoličje, Št. Janž na Dravske mpolju. 1403

Sodar-kletar z kompletnim orodjem išče mesta v večji vinski kleti. Naslov v upravi pod števil. 1422

Viničar s 3 delavskimi močmi se sprejme. Vprašati v trgovini Maribor, Grajski trg 2. 1423

Želim službe gospodinje v župnišče takoj ali pozneje. Naslov v upravi. 1409

Iščem poštena zakonca brez ali z enim otrokom za opravilo gospodarskih poslov, plača po dogovoru. Fr. Šuman, poštar, Sv. Lenart v Slov. gor. 1414

Delavska družina s 3—5 delavskimi silami se sprejme z novim letom. Morajo goveje in svinjske hleve oskrbovati. Dojilec ima prednost. Plača v gotovini, deputat, stanovanje, kurjava. Grad Gamsenegg, Guštanj. 1421

Da se v najem posestvo, 3 orale, z zlatno hišo, pripravno za vsako obrt. Poizve se pri Martinu Škof v Oseku, p. Sv. Trojica v Slov. gor. 1400

Prodaj posestvo: hiša z gospodarskim poslopjem in zemljiščem, 10 minut od Ptujja in 5 minut od postaje Hajdina, leži v Spodnji Hajdini št. 95. 1407

Posestvo z viničarijo ter vsemi gospodarskimi poslopi, 28 oralov, nekaj vinograde, gozda, obilno sadnega drevja, rodovitne njive in travniki, lahko se rdi 12—14 goved, lepa solčna lega, blizu cerkve, šole, trde ceste ter 8 km od Maribora, se radi smrti posestnika takoj ugodno proda. Peter Deučman, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1399

Prodaj posestvo, obstoječe iz 10 oralov njive, sadonosnika, vinograde, gozda, travnika, tri orale pri mlinu, bobel, 2 para kamna na dobri vodi. Vse v dobrem stanu. Cena se izve pri lastniku Jakobu Sattler, Spodnja Ščavnica 38, p. Gornja Radgona. 1411

Kupi do 100.000 komadov podlog (ključev) od Rip. Port. in Göthe št. 9: Viniko Hrastnik, ekonom, Št. Ilj pri Velenju. 1395

Kupim večje posestvo. Naslov v upravi lista pod šifro »Mirni dom«. 1413

vede v zato določeno sobo za čas, ko se vrši posvetovanje prisednikov.

Sodnik Trenak se dvigne silno resen ter spregovori proti prisednikom:

»Slišali ste celo razpravo, prečital sem postavne določbe, kako je v teh slučajih soditi, sedaj vas prisednike, ki ste zbrani v postavnem številu, vprašam za vašo sodbo.«

Nastala je v dvorani velika napetost, prisedniki so dalje časa molčali ter so drug drugega pomembno pogledovali. Videti jim je bilo, da je sodba težka.

A graščakinja, ki je videla, da nastop obtoženke in zagovor Pernharda nista ostala brez ugodnega utisa, se hitro dvigne ter ozre na prisednike z ostrim pogledom, kakor bi hotela reči: Gorje vam, tudi glede vas imam oblast, če mi niste poslušni!

»Odločite se tedaj,« prekine molk graščakinja, »dosti dolgo že traja razprava, gospod sodnik, pozovite jih, da takoj izrečejo sodbo.«

Graščakinja se postavi tako, da je obdržala vsakega prisednika v svojih očeh in se ji nihče ni mogel umakniti s svojim pogledom.

Sodnik Trenak pokliče prisednike po imenu ter jih pozove, da naj vsak po svojem najboljšem

prepričanju in svoji vesti pove, ali je Agata pl. Nürnberger kriva čarovništva in detomora ali ne.

Prvi prisednik je bil Jakob Sušic iz Vurberga, ki je izrekel z določnim glasom: Kriva.

V kratkem presledku podali so tudi ostali prisedniki svojo sodbo; bila je enaka s prvim izrekom.

Pisar Hans Hänckh je napisal potek in izid glasovanja ter izročil listino sodniku, ki je postavil pod vsebino obtožbe tudi svoje mnenje.

Med pričami je nastalo nemirno gibanje, prisedniki so gledali na tla, ko je birač zopet privedel Agato v dvorano. Bila je blede, toda samozavestno je stopila pred sodnika.

Ta trenutek so se srečale njune oči. Trenak je čutil njen pogled in bilo mu je, kakor bi mu prodril kot oster meč do notranjosti srca. Bojeval je silni duševni boj; v svoji zaslepljenosti se je poslužil tega sredstva, da ji stre njen upor ter si jo pridobi za se kot ženo, sedaj vidi, da je šlo vse predaleč. Prisedniki so jo spoznali kot krivo — notranji čut mu pravi: uničiš jo, če jo obsodiš, in zgubiš za vedno, vendar ne more pomagati. Sodba se glasi zoper njo; priznana je vse in navodila tedanje postave ne dovolijo nobene druge razlage, kakor izrek smrti.

Pečar se išče. Tvrška J. Vulla, Sisak, tvornica opeke in glinskih proizvodov, išče večšega pečarja za zgradbo peči in modelov. Ponudbe na zgornji naslov.

Izgubil sem od Razkrižja preko Ljutomera do Žihlave dva mla kola z zobci. Kdor bi našel, naj naznani proti nagradi: Matiju Domajnko, gostilničar, Sv. Jurij ob Ščavnici. 1405

V Gornjo Radgono!

Kaj je tam?

Nova trgovina

Joža Hrastelj,

kjer dobite vse kmetijske potrebščine po najugodnejših cenah. Tu se tudi kupujejo kmetijski pridelki. Zato pridite vsi v trgovino

Joža Hrastelj.

1349

POZOR!

Moške obleke že za	Din	320.-
Kratki površniki	Din	300.-
Dolgi površniki	Din	600.-
(zimski dubl)		
Usnjate suknje	Din	750.-
Kratki površniki s kožuhom	Din	700.-
Otroške lepe štofas. obleke	Din	135.-

kupite v manufakturni in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak
15 Celje 15
Kralja Petra cesta

Neprisličen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obračunan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

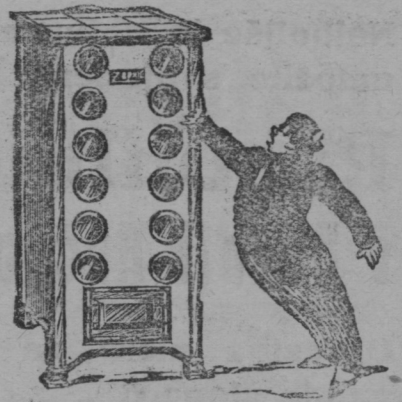
Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12
1218

Kmetje pozori!

Vsi tisti kmetje, ki si hočete svoja gnojna in jame za gnojnice primerno in strokovno urediti, se prosite tem potom, da si naročite temu primerne načrte za moderno napravo gnojišč in gnojnišnih jam, na podlagi katerih vam potem lahko vsak zidar napravi gnojnice in jame za gnojnice. Načrte dobite za zelo nizko ceno pri Dragotin Korosec, stavbeni podjetnik v Smartnem ob Paki 1393

PAZITE

na to, kakšno peč imate v svojem stanovanju in nabavite si edino-le trajno gorečo peč

ZEPHIR,

ker je samo ta poceni in higijenska. Z 10 kg drv ogreva sobo 24 ur. Večji tipi ogrevajo 3—4 sobe enakomerno.

Zahtevajte brezplačen opis.

ZEPHIR tvornica peči, SUBOTICA.

Pozor pred slabimi ponaredbami!

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.
Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.
Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.
Ker ima lastno tovarno odej (koltrov).
Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.
Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke cene.
Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«.

961

Vsakomur se izplača, da obišče pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

Strese se na celem telesu in srage mu stopijo na čelo. Zdajci vpre vanj graščakinja svoje oči, kakor bi mu hotela pogledati na dno duše in reči: Zakaj se obotavljaš, ti si mi dal povod za obtožbo, sedaj sodi!

Dvignil se je krvni sodnik, z obraza zginila mu je vsaka barva, vedel je, da so sedaj uprte v njega vseh oči in tudi nje — Agate, ki jo ljubi in jo je hotel osrečiti, a jo je sam upropastil.

S palico, katero je držal v levi roki v znamenje sodne oblasti, se je oprl ob mizo, z drugo pa je držal pergament, na katerem je bila po pisarju pisana obsodba. Nastala je v dvorani grobna tišina, saj zdaj se odloči usoda Agate iz Štraleka.

Z raskavim glasom, kateremu se je poznala notranja razburjenost, izreče sodnik Trenak:

»Deželska sodnija gosposčine Hrastovec, ki se je zbrala, da sodi o zločinih, za katere je določena smrt, naznani sledečo sodbo:

Ker je Agata plemenita Nürnberger, zakonska hči plemiča Štefana Nürnberger iz Štraleka in njegove žene Magdalene, po zaslišanju, ne da bi se je k temu prisililo s trpinčenjem, sama priznala, da se je odpovedala Bogu ter se zapisala hudemu duhu, s katerim se je shajala v nočnem

času na Preski gori in kateri jo je tudi zaznamoval s posebnim znamenjem zato, da ji je dal čarovno sredstvo, s katerim je omamila graščaka Ivana Friderika Herbersteina, da je zadobila nad njim vso oblast, in da je v ječi umorila svoje dete z namenom, da si pridobi sredstvo za beg — spoznamo ter izrečemo kot končnoveljavno, da se ima obsojena sežgati pri živem telesu na grmadi. Z ozirom na njeno mladost ter priznanje pa se sodba milostnim potom spremeni, da se ima obsojeni odsekati najprej glava in tako končati njeno življenje, mrtvo telo pa se ima sežgati na grmadi v Črnem lesu ter njen prah razpršiti na vse štiri strani sveta.

Tako je sojeno v gradu Hrastovec na dan sv. Lucije v letu Gospodovem 1599.»

Sodnik Trenak se je vsedel, videti mu je bilo, da so se mu nemirno gibali prsti, s katerimi je zaprl debelo knjigo.

Mirno je poslušala Agata svojo sodbo, niti ni trenila z očmi, ko ji je sodnik naznanil smrt. Bila je na to pripravljena. Pomilovalno so pogledale priče za Agato, ko jo je odvedel birič, Trenak pa se je obrnil proti oknu, da bi ne videl one, katere smrt je on povzročil. Lahno se je priklonil graščakinja, ko je odhajala z zadovoljstvom

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajevo knjigo: »Socijalno vprašanje« za Dln 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najboljše in najvarnejše
naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

Obresna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

1372

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

Fridmanova sreča je velika!

Sest milijonov dinarjev,
š. 750.000 lahko zadenete z edino srečko.

Priporočam Vam sortirane srečke po 10 četrtink, 10 polovic, 10 celih iz raznih serij.

Najugodnejša loterija sveta.

100.000 srečk. 50.000 dobitkov.
Žrebanje I. razreda 28. in 29. novembra 1928.

Cene srečk: $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$

po razredu D 70.— D 140.— D 280.—

Naročite takoj.

Po prejemu naročila pošljemo Vam originalne srečke z uradnim igralnim načrtom.

Plača se po prejemu srečk. 3129

Naročila se naslovijo na

Ludwig Friedmann, Wien I., Salzgras 12/1.

DOTA

20.000 dinarjev v oddelku A
10.000 dinarjev v oddelku B
5.000 dinarjev v oddelku C

DOTA

se Vam izplača v 8 mesecih, ako pristopite kot član h Kreditni zadrugi, reg. pom. blag. v Mariboru.

Plača se v oddelku A: pristopnina 110 Din ter za vsak poročni slučaj 30 Din
v oddelku B: pristopnina 80 Din ter za vsak poročni slučaj 10 Din
v oddelku C: pristopnina 80 Din ter za vsak poročni slučaj 5 Din

Vsakdo se lahko zavaruje v vseh treh oddelkih!

Navodila pošilja proti znamkam

1408

Kreditna zadruga reg. pom. blagajna
Maribor, Palača Pokojninskega zavoda.

Velika izbira modnega žameta

se dobi že od 22 Din
naprej samo pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Češko sukno

kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drogenik, Celje

samo Glavni trg štev. 9

Ostanki za polovično ceno

557

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije,
veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh
prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cena Din 2.—.

Denar naložite najboljše in najsigurnejše pri

Južnoštajerski hranilnici v Celju

v lat. Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte — pupilarno varni zavod. Ustanovljen leta 1889 od okrajev Gornji grad, Sevnica, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Vransko, kateri jamčijo za polno varnost vlog. Znatni rezervni sklad. Vsakovrstna posojila pod zelo ugodnimi pogoji.

iz dvorane. Njegove misli so šle za Agato, kateri so šteti dnevi.

Polagoma se je izpraznila dvorana, odhajali so vsi vsak s svojimi posebnimi čustvi. Zadnji je odšel krvnik s svojimi pomočniki.

Tiho je bilo v dvorani, le zunaj je pihal veter in smreke ob oknu so tajnostno šumele, kakor bi žalovale, da mora tako mlado življenje vsled zaslepljenosti ljudi najti tako rano smrt. —

Napočil je tretji dan, ki je bil določen za izvršitev smrtne kazni. Iz Šent Ruperta je došel vikar Štefan Putan, da pripravi Agato na smrt. Težko mu je bilo opraviti naloženo dolžnost, saj je dobro poznal gospodično iz Štraleka in vedel, da je nedolžna. Bilo mu je tem težje, ko na Agatino vprašanje, zakaj ni očeta, ni mogel povedati cele resnice. Plemič Nürnberger se od tega časa, ko je zvedel to grozno novico, ni več zavedel in je bila pričakovati vsak čas njegova smrt. Zato je mogel vikar Agato le tolažiti, kakor je vedel in znal.

Napočil je usodepolni dan. Pred glavnimi vrati grada Hrastovec se je zbrala že zgodaj velika množica ljudi iz bližnje in daljne okolice, saj novica, da je obsojena blaga Agata na smrt, se je raznesla bliskoma po vsej okolici.

Zdajci odpre grajski vratar Pankracij težka vrata, skoz katera stopi Agata oblečena v belo haljo. Njeni dolgi lasje so se vsipali po hrbtu, ko je korakala počasi na prosto. Imela je na pol zaprte oči ter gledala na mali križec, katerega ji je dal vikar Putan kot tolažilo na njenem zadnjem potu.

Slišali so se na pol glasni vzdih in vzkliki ter pritajen jok med množico. S strahom so gledali na Agato, katero je spremljal krvnik z obema pomočnikoma.

V tem trenutku stopi iz grajskih vrat graščakinja; imela je isto obleko, kakor na dan obravnave. Gledala je samozavestno okoli sebe, mrzel je bil njen pogled, ni kazal nobenega usmiljenja, pač pa neko pritajeno veselje, da se izpolni njena želja po osveti.

Neposredno za graščakinjo je prišel Trenak s pisarjem, ki je držal v rokah pergament s sodbo. Z njim vred so stopali prisedniki, kakor so bili navzoči na dan razprave. Niso se upali pogledati na Agato in tudi ne po množici, imeli so uprte oči v tla.

Zadaj za temi so prišle priče, sedem po številu, iste kakor prvi dan.

„Smeh in jok - naših otrok“

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 3/50, II. del Din 16/—, Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katere se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvovredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosforu zadržanju in se je izkazal že nekdanj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na narahlo namočeni krmi. Pozneje preko dneva navadno hrano.

1290

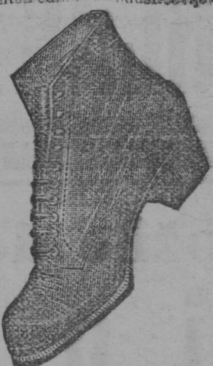
Debi se v zalogi moke **I. MESTNEGA MLINA V CELJU** z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki.

Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

ČEVLJE

R. Stermecki, Celje, št. 24 Slov.
Podkovani iz kravine Din 150.-, močni iz teletine Din 177.-, fini iz boksa Din 190.-, nizki iz boksa Din 175.-, damski ševro Din 170.-, modni beš ali sivi elegantno izdelani Din 198.-, fini lak Din 199.-, fantovski Din 165.-, dekliški boks Din 84.-, otroški boks Din 64.-, in kozine Din 30.-. 227

Predno kupite čevlje zahtevajte zastoj, bogato ilustrovani cenik z več tisoč slikam od **R. Stermecki, Celje**
Naročila čez Din 500.- poštnine prosti. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Na drobnol **Železnina** Na debelol
Anton Brenčič
v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, plužno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. Zastopstvo Lutz-ovih peči za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna

Znižane cene!

Žlahtni kostanjev les

obeljen kakor tudi neobeljen. — Stalni nakup! 1542
Najugodnejše cene! — Takojšnje plačilo!
ERNEST MARINC, CELJE,
Zrinjskega ul. 4. — Tel. interurb. št. 136

KMETOVALCI!

Če hočete zvišati pridelke svoje zemlje, uporabljajte razen drugih vrst umetnih gnojil tudi najpopolnejše, hitro in sigurno učinkujoče dušično umetno gnojilo

Čilski soliter,

ki je prikladen za vsako tlo in vsako rastlino.

Pojasnila o uporabi in knjižice o gnojenju s čilskim solitrom ter z drugim umetnimi gnojili, o pravilnem obdelovanju zemlje in o oskrbovanju rastlin nudi brezplačno 1319

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra

Tavčarjeva ul. 1/II. Ljubljana Tavčarjeva ul. 1/II.

Tudi Vi morate Vaše potrebnosti v oblah, perilu, platnu pri meni kriti
 Tudi Vi bodele kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali
 Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar
 Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu
 Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
 trgovina Apače

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru
 Gosposka ulica r. z. z. n. z. Ulica 10. oktobra

Obrestuje hranilne vloge
 brez odpovedi po **6%**

na trimesečne odpovedi po **7 1/2%**

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d. Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbo in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Po reklamnih cenah

prodaja trvdka

F.König, Celje

igrače, blago iz usnja in galanterijo. Velika izbira gramofonov in plošč

1355

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d., najboljše in najceneje pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20**

Brezplačni ceniki.

1410

Brezplačni ceniki.

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neom. zav. 428

Meljska cesta št. 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poroštvo in na vknjižbo. Somišljeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

Veliki ilustrovani **CENIK**

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča

Meinel in Herald

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.

R. LONGER Maribor št. 106

Violine od Din 95.-. Ročne harmonike od

Din 85.-. Tamburice od Din 98.-. Gramofoni od 345.- dalje. 1286

OGLAS

v Slov. Gospodarju
 ima največji uspeh

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 60.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene.

Kmetijski posestniki — Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se gal